

Lietuvos savivaldybių APLINKOSAUGOS REITINGAS

20
25

Nuotraukos autorius:
Laura Stumbrienė

REITINGAS KAIP PAŽANGOS KOMPASAS

Gerbiamieji,

Šiomet minime dešimtmetį, kai 2015 m. Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje buvo priimta Darnaus vystymosi darbotvarkė 2030. Šis pasaulinis susitarimas, kviečiantis kurti geresnę ateitį visiems, primena, kad globalūs įsipareigojimai prasideda nuo vietos veiksmų. Kiekviena savivaldybė, bendruomenė ir gyventojas savo sprendimais gali prisidėti prie darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo. Būtent vietos lygmenyje gimsta realūs pokyčiai. Lietuvos savivaldybių aplinkosaugos reitingas parodo, kad mažais, bet nuosekliais žingsniais galime artėti prie didelio tikslo – žalesnės, tvaresnės Lietuvos, kurioje mažiau taršos, triukšmo ir daugiau dėmesio žmogui bei gamtai.

Šis reitingas nėra tik vertinimo priemonė. Tai ir paskata dalintis gerąja patirtimi, kurti strategijas bei integruoti aplinkosaugos tikslus į socialinį ir ekonominį savivaldybių vystymąsi. Jis taip pat stiprina gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir bendruomeniškumą.

Šiomet reitingas pirmą kartą sudarytas remiantis ne senesniais nei praėjusių metų rodikliais, todėl jis dar tiksliau atspindi dabartinę situaciją ir leidžia objektyviau vertinti pažangą. Surinkta daugiau duomenų, o vertinimo metodika tapo detalesnė ir aiškesnė. Tai padeda geriau matyti savivaldybių įvairovę, jų stiprybes bei iššūkius. Reitingo rezultatai rodo, kad tiek miestuose, tiek regionuose savivaldybės randa kūrybiškų būdų spręsti aplinkosaugos klausimus ir vis dažniau šį vertinimą naudoja planuodamos finansavimą bei kryptingai formuodamos strategijas.

Nuoširdžiai dėkoju savivaldybių komandoms už jų pastangas, įdirbį ir įsitraukimą. Jūsų darbas prisideda prie žalios, saugios ir klestinčios Lietuvos kūrimo – tokios Lietuvos, kurioje visi norime gyventi.

Sveikinu šių metų reitinge geriausiai pasirodžiusias savivaldybes, o kitoms linkiu būsimų pergalių jau kitais metais.

Kastytis Žuromskas
Aplinkos ministras

Nuotraukos autorius:
Artur Bronikov

ĮVADAS

Klimato kaitos ir ekosistemų būklės prastėjimo keliami iššūkiai veikia kiekvieną savivaldybę, todėl dažnu atveju priimami sprendimai turi būti pagrįsti duomenimis ir nuosekliai matuojami. Nuo 2022 m. Aplinkos ministerijos inicijuotas Lietuvos savivaldybių aplinkosaugos reitingas skirtas skatinti savivaldybių lyderystę ir gerosios patirties sklaidą. Ketvirtus metus iš eilės skelbiamas reitingas ne tik identifikuoja lyderius ir gerąsias praktikas, bet ir leidžia objektyviai vertinti savivaldybių pažangą siekiant aukštesnių aplinkosaugos standartų. Jo paskirtis – sudaryti pagrindą kryptingam planavimui: nuo tikslų formulavimo ir prioritetų nustatymo iki finansavimo paskirstymo ir priemonių efektyvumo vertinimo.

Kaip ir kasmet, reitingas sudarytas konsultuojantis su nepriklausoma ekspertų komisija. Komisijos narių įžvalgos padėjo patikslinti metodiką, atrinkti rodiklius ir aiškiau pagrįsti vertinimo logiką. Šiomet reitingas pirmą kartą paremtas ne senesniais nei praėjusių metų rodikliais, todėl rezultatai tiksliau atspindi esamą situaciją ir sudaro prielaidas objektyvesniam savivaldybių pažangos palyginimui.

Šių metų rezultatai rodo teigiamą dinamiką: 33 savivaldybės surinko daugiau balų nei anksčiau. Vis dėlto daugelyje savivaldybių dar trūksta nuoseklių, ambicingų strategijų platesniems aplinkos tikslams įgyvendinti – veikla neretai apsiriboja privalomaisiais reikalavimais. Todėl reitingas veikia ne tik kaip vertinimo priemonė, bet ir kaip planavimo įrankis: jis padeda remtis duomenimis priimant sprendimus, kryptingai nukreipti investicijas, nustatyti prioritetus ir skaidriai dalintis veikiančiomis praktikomis, kad žalesnė, sveikesnė ir ramesnė aplinka taptų kasdienybė visiems gyventojams.

REITINGO SUDARYMO PROCESAS

Lietuvos savivaldybių aplinkosaugos reitingas 2025 remiasi standartizuotu savivaldybių vertinimu pagal nustatytus kriterijus devyniose aplinkos politikos srityse – atliekos ir žiedišrumas, energetika, statyba ir teritorijų planavimas, susisiekimas, klimato kaitos valdymas ir politika, aplinkos kokybė, prevencija ir komfortas, vandens kokybė, biologinė įvairovė ir kraštovaizdis, aplinkosauginis sąmoningumas.

Kaip ir ankstesniais metais, reitingą rengė nepriklausoma, iš skirtingų sektorių atstovų sudaryta ir aplinkos ministro įsakymu patvirtinta ekspertų komisija, bendradarbiaudama su Aplinkos ministerijos specialistais ir išorinių konsultantų komanda.

Pirmajame etape, konsultuojantis su Aplinkos ministerijos specialistais ir atsižvelgiant į duomenų prieinamumą, ekspertų komisija patvirtino 49 vertinimo kriterijus, kurie įtraukti į 2025 m. reitingą. Didelė duomenų dalis, atspindinti savivaldybių strategijas, taikomas praktikas ir iniciatyvas, surinkta apklausos būdu – savivaldybių atstovams pildant pateiktą klausimyną.

Likę kiekybiniai rodikliai gauti iš valstybinių įstaigų ir susijusių įmonių. Priklausomai nuo aktualių duomenų prieinamumo, naudoti 2024 arba 2025 m. duomenys. Tais atvejais, kai vertintos ilgesnio laikotarpio tendencijos ar rezultatų kaita nuo priemonių įgyvendinimo pradžios, buvo sumuojami ir ankstesnių metų duomenys.

Vertinimo metodikos struktūra ir jos parametrai išgryninti reguliarių projekto komandos susitikimų metu ir patvirtinti ekspertų komisijos. Su komisija taip pat aptarti ir patvirtinti proceso metu iškilę klausimai – kriterijų ir duomenų tikslinimas, savivaldybių pateiktų atsakymų vertinimas ir tolesnė metodikos detalizacija – siekiant, kad surinkti duomenys kuo tiksliau atspindėtų savivaldybių indėlį bendrame reitingo kontekste.

REITINGO SUDARYMO ETAPAI

1. Kriterijų vertinimo aspektų ir jų svorių nustatymas.

2. Kiekvieno kriterijaus įvertinimas pagal aspektus, suteikiant kriterijų svorius.

3. Skirtingų nacionalinių duomenų tipų (kiekybinių, kokybinių) apdorojimas ir konvertavimas.

4. Skirtingų savivaldybių duomenų tipų (kiekybinių, kokybinių) apdorojimas, vertinimas ir konvertavimas.

5. Pirmas 3 vietas kiekvienoje kriterijų grupėje surinkusių savivaldybių (grupių lyderių) nustatymas.

6. Surinktų savivaldybių balų pavertimas į 100 balų sistemą ir savivaldybių aplinkosaugos reitingo balų išvedimas.

VERTINIMO METODIKA

Reitingo sudarymas apėmė tris pagrindinius etapus:

1. Vertinimo sistemos parametų patvirtinimas (kriterijų sąrašas, svoriai, duomenų šaltiniai);
2. Savivaldybių duomenų surinkimas ir apdorojimas;
3. Galutinio reitingo sudarymas ir lyderių suvestinės pagal sritis ir savivaldybių grupes.

Kiekviename etape nustatyti detalūs metodikos žingsniai, kad naudojami duomenys būtų vertinami ir lyginami objektyviai, pagrįstai ir skaidriai.

Visa procedūra, skaičiavimo formulės ir šaltiniai dokumentuoti, o tarpiniai rezultatai peržiūrėti ekspertų komisijos, siekiant užtikrinti proceso atskaitomumą, palyginamumą ir pakartojamumą.

VERTINIMO SISTEMOS PARAMETRŲ SUDERINIMAS

Atsižvelgiant į tai, kad reitingo sudarymui naudojami kriterijai yra įvairios apimtys, poveikio ir sudėtingumo bei atspindi skirtingą savivaldybių indėlį, buvo svarbu diferencijuoti, kokį poveikį kiekvienas iš kriterijų gali turėti bendrame reitingo kontekste, suteikiant jiems skirtingus svorius. Kriterijų svoriams nustatyti buvo sukurta kriterijų vertinimo pagal aspektus sistema.

ASPEKTAS	SVORIS
SAVIVALDYBĖS INDĖLIS Kiek kriterijus atspindi sprendimus, kurie yra savivaldybės galioje, demonstruoja jos savarankiškumą, iniciatyvumą, siekiant pažangos?	5,0
POTENCIALUS POVEIKIS Koks yra kriterijaus vaidmuo platesniame kontekste, siekiant svarbiausių, strateginių aplinkosaugos tikslų?	3,5
IŠTEKLIŲ INTENSYVUMAS Kiek šio kriterijaus įgyvendinimas reikalauja pastangų ir žmogiškųjų, laiko, finansinių ir materialių išteklių?	1,5

Šie aspektai yra skirti prioritetizuoti tuos veiksnius, kuriuos savivaldybių aplinkosaugos reitingas siekia įvertinti ir skatinti: savivaldybių lyderystę, iniciatyvą, savarankiškumą, jų pastangas ir siekį vykdyti strateginius pokyčius, nepriklausomai nuo tam tikrų aplinkybių, tokių kaip geografinės padėties ar pramoninės istorijos. Kiekvienas kriterijus įvertinamas pagal nustatytus aspektus 10 balų skalėje; sudėjus gautus balus ir padalinus iš maksimalaus balų skaičiaus (10) apskaičiuojamas galutinis kriterijaus svoris.

SAVIVALDYBIŲ DUOMENŲ APDOROJIMAS

Reitingui sudaryti buvo naudojami trijų skirtingų tipų duomenys:

1. Statistiniai (kiekybiniai) – oficialūs rodikliai.
2. Kokybiniai dvejetainiai – „taip / ne“ tipo atsakymai.
3. Kokybiniai spektriniai – individualiai vertinami pagal iš anksto apibrėžtą rubriką.

Visi trijų tipų duomenys konvertuoti į pirminį balą nuo 0 iki 1, kur 0 reiškia „labai blogą situaciją“, o 1 – „labai gerą situaciją“. Taip parengti pirminiai balai vėliau taisyti svorių sistemai ir agreguoti į galutinį reitingą.

GALUTINIO REITINGO BEI LYDERIŲ ATSKIROSE GRUPĖSE SUVESTINIŲ SUDARYMAS

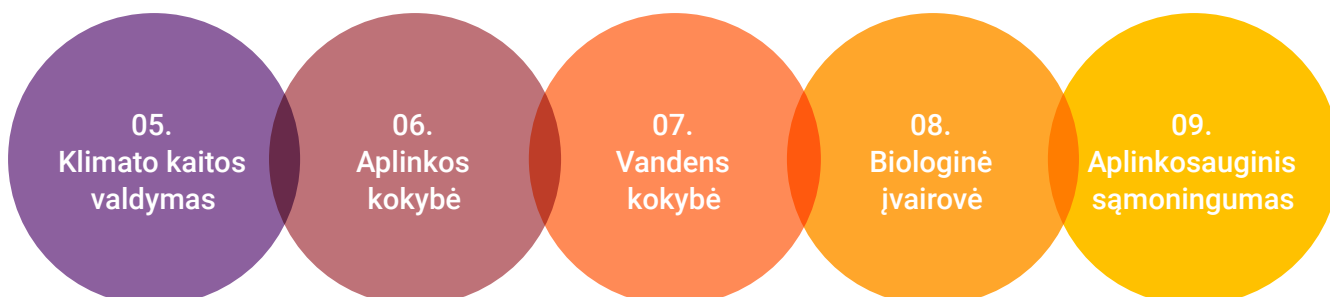
Baigiamajame etape buvo agreguoti ir palyginti rezultatai, nustatyti lyderiai pagal sritis ir bendrojoje įskaitoje, taip pat parengtos suvestinės savivaldybių grupėms.

Kiekvienos savivaldybės galutinis įvertinimas apskaičiuotas sudėjus kriterijų balus, padaugintus iš jų svorių, o gautas rezultatas normalizuotas į 0–100 skalę – tai yra surinkto balo ir maksimaliai galimo balo santykis, išreikštas taškais iš 100. Šis skaičiavimas leido objektyviai palyginti savivaldybes tarpusavyje ir identifikuoti tiek bendrus lyderius, tiek lyderius atskirose kriterijų grupėse.

POKYČIAI REITINGO METODIKOJE

Atsirandant naujiems duomenims ir aplinkos politikos prioritetams, 2025 m. reitingo rengimo metu vertinimo sistema buvo toliau tobulinta.

Aiškumo sumetimais tikslintos kriterijų formuluotės, matavimo vienetai ir duomenų šaltiniai, peržiūrėti kriterijų svoriai, kad rezultatai būtų palyginami ir pagrįsti.

REITINGO SUDARYMO PROCESAS

Reitingas taip pat buvo papildytas 3 naujais kriterijais, kuriais buvo vertinama:

- Ar savivaldybė skatina atliekų rūšiavimą finansinėmis paskatomis per rinkliavos kainodarą?
- Atsinaujančių išteklių energijos bendrijos skaičius
- Išduotų statybą leidžiančių dokumentų skaičius neužstatytose teritorijose 2024 m.

Tuo tarpu, atsižvelgiant į duomenų kokybės ir aktualumo problemas, buvo atsisakyta šių kriterijų:

- Ar savivaldybės tarybos sprendimu yra uždrausta šildytis, deginant anglį/durpes?
- Finansuojami EVE didinimo ir AEI naudojimo skatinimo projektai
- Kiek invazinių augalų rūšių ploto buvo sumažinta 2024 metais?

Žemiau pateiktoje lentelėje pristatomi visi 2025 metų Lietuvos savivaldybių aplinkosaugos reitingo kriterijai ir jų svoriai. Tolesniuose skyriuose plačiau apžvelgiamos devynios kriterijų grupės, išryškinamos lyderiaujančios savivaldybės, trumpai aptariami vertinami kriterijai ir pažanga, kurią savivaldybės pasiekė.

Taip pat pateikiamas grupių lyderių palyginimas 2022–2025 metais bei pristatomi įdomūs faktai apie savivaldybes, kurios daro pažangą ir vykdo svarbius pokyčius reitingo vertinimo srityse.

Leidinio pabaigoje pateikiama Lietuvos savivaldybių aplinkosaugos reitingo lentelė ir informacija apie šių metų reitingo lyderes. Detalesnė medžiaga apie reitingo sudarymo metodiką yra pateikta metodologijos leidinyje: <https://am.lrv.lt/lt/lietuvos-savivaldybiu-aplinkosaugos-reitingas-puslapis/>

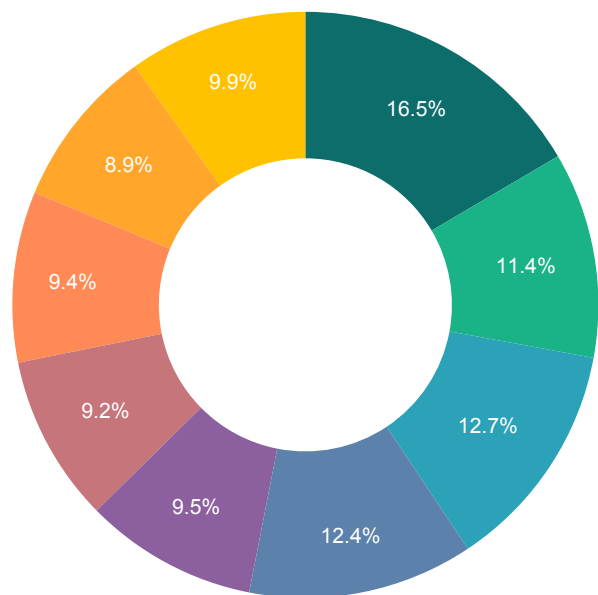

Diagrama parodanti Lietuvos savivaldybių aplinkosaugos reitingo 2025 kriterijų temų verčių pasiskirstymą.

Tema	Kriterijus	Matavimo vnt.	Kriterijaus svoris KS	Šaltinis
1. ATLIEKOS IR ŽIEDIŠKUMAS	1.1. Mišrių komunalinių atliekų kiekis, tenkantis 1 gyventojui.	kg/1 gyv. + Pokytis nuo praėitų metų	7.5	AAA (2024)
	1.2. Ar savivaldybėje yra vykdomas atskiras maisto ir virtuvės atliekų, įskaitant gyvūninės kilmės maisto atliekas, surinkimas iš gyventojų?	Taip/ Surenkamos tik augalinės kilmės maisto atliekos/ Ne	7.7	AM (2025)
	1.3. Kokia atliekų susidarymo prevencijos veikla yra vykdoma savivaldybėje? (Pvz. pardavimui netinkamos žemės ūkio produkcijos, maisto persikirstymas, vaikų maitinimas savitamos (švediško stalo) principu, daiktų formavimas, parama ilgalaikio naudojimo daiktų remonto / nuomos iniciatyvoms, stotelė DEKUI, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės su pakartotinio naudojimo veikla)	Balas	6.7	Savivaldybės
	1.4. Ar savivaldybė turi suformavusi beatliekės savivaldybės tikslus strateginiame plėtros plane ar kitame patvirtintame planavimo dokumente? Ar tam yra parengtas veiksmų planas ar kitas įgyvendinimui skirtas dokumentas?	Taip/ Taip, tačiau nėra parengto veiksmų plano ar kito įgyvendinimui skirto dokumento/ Ne	5.5	Savivaldybės
	1.5. Ar savivaldybės tarybos sprendimu uždrausta renginių metu vykdati prekybą (paslaugų teikimą) naudoti vienkartinius plastikinius gaminius neatygintai arba netaikant užstato?	Taip/Ne	6.7	Savivaldybės
	1.6. Kiek savivaldybėje yra specialiai tekstilės atliekų surinkimui skirtų konteinerių gyvenamosiose teritorijose?	sk./1000 gyventojų	6.4	Savivaldybės
	1.7. Ikimokyklinių įstaigų vartojančių ekologiškai užaugintą maistą dalis savivaldybėje	%	4.5	Savivaldybės
	1.8. Ar savivaldybė skatina atliekų rūšiavimą finansinėmis paskatomis per rinkliavos kainodarą (taiko nuolaidas arba mažesnius tarifus namų ūkiams, kompostuojantiems arba atskirai rūšiuojantiems biologines atliekas; leidžia namų ūkiams pasirinkti mažesnės talpos mišrių atliekų konteinerius arba retesnį jų aptarnavimą ir mokėti mažiau nei to paties dydžio namų ūkiai, generuojantys daugiau mišrių komunalinių atliekų ir/arba ne taip aktyviai jas rūšiuojantys)?	Taip/Ne	6.9	Savivaldybės

Tema	Kriterijus	Matavimo vnt.	Kriterijaus svoris KS	Šaltinis
2. ENERGETIKA	2.1. AEI naudojimo plėtros veiksmų planas: - Parengtas veiksmų planas ir numatytos priemonės - AEI naudojimo plėtros VP įgyvendinimo rezultatų ataskaita	Parengtas veiksmų planas ir numatytos priemonės/Parengtas planas ir rezultatų ataskaita/Neparengta	5.9	ENA
	2.2. Gaminančių vartotojų įrenginių galia	sJGG 2024 m. 1000 gyv., kW + Pokytis nuo praeitų metų	5.0	ENA (2024)
	2.3. Šilumos energijos, pagamintos iš AEI, suvartojimo dalis nuo bendro šildymui suvartotos energijos kiekio savivaldybėje	% AEI dalis	7.2	VERT (2024)
	2.4. Daugiabučių namų naudingo ploto dalis, prijungta prie centralizuoto šilumos tinklo, kurio energija pagaminama iš AEI	%	7.5	Registru centras (2024)
	2.5. Atsinaujinančių išteklių energijos dalis savivaldybių elektros energijos sektoriuje	%	6.7	ENA (2024)
	2.6. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos	sk. / 100000 gyv.	3.4	ENA (2024)
3. STATYBA IR TERITORIJŲ PLANAVIMAS	3.1. Ar yra nustatyta infrastruktūros plėtros įmoka neprioritetinėms plėtros teritorijoms (didesnė nei 0)?	Taip/Ne	7.2	Savivaldybės
	3.2. Ar savivaldybės bendrajame plane yra numatytos teritorijos konversijai?	Taip/ne	5.0	Savivaldybės
	3.3. Ar bent viename iš paskutinių 3 viešųjų erdvių kūrimo ar atnaujinimo projektų (pvz. parkai, skverai, aikštės) buvo vykdomas bent vienas iš šių žingsnių: - parengta galimybių studija; - atliktas visuomenės poreikių tyrimas (apklausa ir pan.); - projektavimo užduotis aptarta su visuomene gyvo susitikimo metu; - įvykdytos dirbtuvės.	Taip/Ne	6.3	Savivaldybės
	3.4. Ar vertinant naujai vystomų ar atnaujinamų (renovuojamų) gyvenamųjų teritorijų projektus yra keliami kokybiniai reikalavimai žaliosioms erdvėms? (Pvz. atliekamas žalumo indekso vertinimas; architektūros kokybės taisyklėse yra numatyti žalių erdvių kokybės kriterijai)	Taip/Ne	5.0	Savivaldybės
	3.5. Renovuotų daugiabučių butų (namų ūkių) dalis savivaldybėse	% nuo bendro savivaldybės šeimos ūkių, esančių daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose, pastatytuose iki 1993 metų, skaičiaus + Pokytis nuo praeitų metų	8.2	APVA (2024)
	3.6. Išduotų statybą leidžiančių dokumentų skaičius neužstatylose teritorijose 2024 m.	% Išduotų SLD neužstatylose teritorijose skaičius nuo visų SLD 2024 m.	8.3	SSVA (2024)
4. SUSISIEKIMAS	4.1. Ar yra įsteigta mažos taršos zona (kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatyme)?	Buvo privalomas/ Įsteigė, nors neprivalėjo/ Ne	8.1	Susisiekimo ministerija
	4.2. Ar savivaldybėje veikia susisiekimo dalijimosi paslaugos? Nurodykite, kokia tai paslauga(-os).	Taip/Ne	3.4	Savivaldybės
	4.3. Viešojo transporto dalis, varoma alternatyviaisiais degalais, kaip juos apibrėžia LR Alternatyviųjų degalų įstatymas.	%	8.4	Savivaldybės
	4.4. Elektromobilių įkrovimo stotelės (ne mažesnio nei 10 kW galingumo) esančių prieigų skaičius	sk./1000 gyventojų	6.4	Via Lietuva (2025)
	4.5. Dviračių takų dalis bendrame kelių tinkle (atskiri dviračių takai, dviračių ir pėsčiųjų takai su atskirta infrastruktūra, dviračių gatvės, bendri dviračių ir pėsčiųjų takai ir dviračių juostos)	% + Pokytis nuo praeitų metų	7.0	Valstybės duomenų agentūra (2024)
	4.6. Ar turi darnaus judumo planą	Buvo privalomas/ Pasirengė, nors neprivalėjo/ Ne	5.8	Susisiekimo ministerija
5. KLIMATO KAITOS VALDYMAS IR POLITIKA	5.1. Ar savivaldybė turi suformavusi klimatui neutralios savivaldybės tikslus strateginiame plėtros plane ar kitame patvirtintame planavimo dokumente? Ar tam yra parengtas veiksmų planas ar kitas įgyvendinimui skirtas dokumentas?	Taip/ Taip, tačiau nėra parengto veiksmų plano ar kito įgyvendinimui skirto dokumento/ Ne	5.5	Savivaldybės
	5.2. Ar savivaldybė turi suformavusi prisitaikymo prie klimato kaitos tikslus strateginiame plėtros plane ar kitame patvirtintame planavimo dokumente? Ar tam yra parengtas veiksmų planas ar kitas įgyvendinimui skirtas dokumentas?	Taip/ Taip, tačiau nėra parengto veiksmų plano ar kito įgyvendinimui skirto dokumento/ Ne	5.5	Savivaldybės
	5.3. Ar savivaldybė turi suformavusi aplinkos apsaugos tikslus strateginiame plėtros plane ar kitame patvirtintame planavimo dokumente? Ar tam yra parengtas veiksmų planas ar kitas įgyvendinimui skirtas dokumentas?	Taip/ Taip, tačiau nėra parengto veiksmų plano ar kito įgyvendinimui skirto dokumento/ Ne	5.5	Savivaldybės
	5.4. Ar savivaldybės administracijoje yra įdiegtos aplinkosaugos vadybos sistemos? (Pvz. pagal ISO 14001:2015 standartą, EMAS reglamentą)	Taip/Ne	5.5	Savivaldybės
	5.5. Žaliųjų pirkimų dalis savivaldybės administracijoje 2024 metais procentais.	Procentas nuo bendros pirkimų vertės	7.9	VPT
6. APLINKOS KOKYBĖ, PREVENCIJA IR KOMFORTAS	6.1. Ar yra vykdoma savivaldybės tarybos patvirtinta aplinkos monitoringo programa, kurioje yra numatytas aplinkos oro kokybės (kietosios dalelės, lakieji organiniai junginiai, sunkieji metalai ir pan.) stebėjimas ir vertinimas?	Taip/Ne	6.9	Savivaldybės
	6.2. Ar savivaldybėje vykdomas triukšmo monitoringas?	Taip/Ne	6.0	Savivaldybės
	6.3. Ar savivaldybėje vykdomas gatvių drėkinimas ir laistymas?	Taip/Ne	6.0	Savivaldybės
	6.4. Užfiksuotų aplinkosauginių pažeidimų skaičius	sk. /10 tūkst. gyv.	3.9	IRD (2024)
	6.5. Ar savivaldybės teritorijos bendrajame plane yra nustatytos tyliosios zonos?	Taip/Ne	6.2	Savivaldybės
7. VANDENS KOKYBĖ	7.1. Nevalytų ir nepakankamai išvalytų paviršinių vandenys išleistų nuotekų dalis	%	8.4	AAA (2024)
	7.2. Prijungtų prie centralizuotų nuotekų tinklų gyventojų dalis	%	6.9	AAA (2024)
	7.3. Geriamojo vandens netektis pagal atskiras vandens sektoriaus įmones	%	7.5	VERT (2024)
	7.4. Ar yra savivaldybės iniciatyva įrengtų lietaus nuotekų kaupimo ir pakartotinio panaudojimo projektų?	Taip/Ne	6.8	Savivaldybės
8. BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ IR KRAŠTOVAIZDIS	8.1. Ar pievos savivaldybėje yra šienaujamos pagal žydėjimo ciklus?	Taip/Ne	7.9	Savivaldybės
	8.2. Ar vykdomas biologinės įvairovės ar kraštovaizdžio monitoringas?	Taip/Ne	6.5	Savivaldybės
	8.3. Kokia suma savivaldybės biudžete buvo skirta želdinių ir želdynų gausinimui, atnaujinimui ir priežiūrai 2024 metais?	Eur/ 1 tūkst. gyventojų	6.7	Savivaldybės
	8.4. Kokia suma buvo skirta invazinių rūšių plotų mažinimui ir agresyvių invazinių augalų rūšių naikinimui 2024 metais?	% nuo biudžeto	6.7	Savivaldybės
9. APLINKOSAUGINIS SĄMONINGUMAS	9.1. Ar per paskutinius 3 metus savivaldybėje buvo vykdytos apklausa apie gyventojų pasitenkinimą aplinkos kokybe?	Taip/Ne	6.1	Savivaldybės
	9.2. Kokia suma savivaldybės biudžete buvo skirta aplinkosauginiam švietimui (renginiams, leidiniams, edukacijoms ir kt.) 2024 metais?	Eur/ 1 tūkst. gyventojų	6.7	Savivaldybės
	9.3. Kokias bendruomenės įtraukimo iniciatyvas vykdyte? (Ivardinkite žaliąsias visuomeninės iniciatyvas, bendruomenės įtraukties didinimo priemones, kurias vykdyte savivaldybėje)	Balas	6.9	Savivaldybės
	9.4. Ar yra atsiskaitoma fejerverkių įvairių renginių metu, kuriuos organizuoja savivaldybė?	Taip/Ne	6.9	Savivaldybės
	9.5. Sužymėtų naminių gyvūnų skaičius	Sk./1000 gyventojų	4.5	VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (2024)

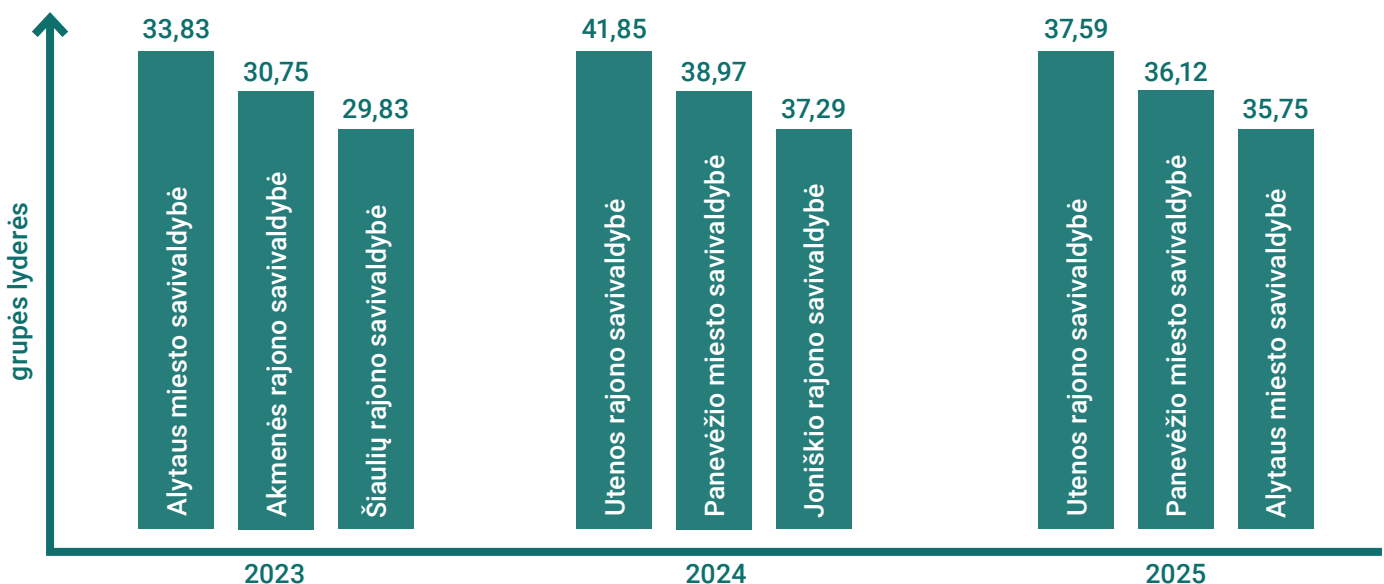
01. Atliekos ir žiediškas

Lietuva yra viena iš ES lyderių surenkant ir perdirbant plastiką bei bendras komunalines atliekas. Lietuvos įmonės pirmosios užpatentavo plastiko perdirbimo inovacijas, o iš šalies depozito sistemos mokosi visas pasaulis. Nepaisant šių reikšmingų pasiekimų, vis dar reikia įdėti pastangų beatliekės Lietuvos vizijos įgyvendinimui. Atliekų sektorius, ypač sąvartynuose šalinamos atliekos, reikšmingai prisideda prie Lietuvos šiltnamio efekto sukeliančių dujų emisijų, o augantis vartojimas ir nepakankamai išnaudojamas žiediško potencialas skatina emisijų išskyrimą naujų produktų gamyboje.

Siekdama išlaikyti žiedinės ekonomikos lyderystę Europoje, Lietuva yra numačiusi iki 2030 m. sumažinti į sąvartynus patenkančių komunalinių atliekų dalį iki ≤5 proc. ir turėti pirmąją „be atliekų“ savivaldybę, o iki 2050 m. – pereiti prie visiškai žiedinės ekonomikos, prioritetą teikiant prevencijai, pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui.

Nors šie įsipareigojimai rodo aiškias nacionalines ambicijas, atliekų susidarymas pirminiame šaltinyje vis dar auga.¹ Siekiant, kad kryptis būtų pakeista, savivaldybių iniciatyvos visose grandyse – nuo gyventojų elgsenos kaitos, pakartotinio naudojimo ir taisymo paslaugų skatinimo iki rūšiavimo infrastruktūros plėtros ir efektyvesnio perdirbimo – turi įgauti dar didesnę pagreitį.

Šioje reitingo kriterijų grupėje, siekiant pamatuoti savivaldybių indėlį sukuriant kuo patogesnes sąlygas atliekų rūšiavimui bei pakartotiniam produktų panaudojimui, buvo vertinamas susidarantis mišrių atliekų kiekis, atskiras maisto ir tekstilės atliekų surinkimas, vienkartinį pakuočių mažinimo bei pakartotinio naudojimo iniciatyvos bei bendra savivaldybės vizija, siekiant beatliekio miesto ambicijos. Taip pat, grupė buvo papildyta nauju kriterijumi – ar savivaldybė skatina atliekų rūšiavimą finansinėmis paskatomis per rinkliavos kainodarą.

► Grupės lyderė **Utenos rajono savivaldybė** skatina atliekų rūšiavimą finansinėmis paskatomis per rinkliavos kainodarą. Savivaldybės teritorijoje veikia statybinių atliekų sandėliavimo ir tvarkymo aikštelė – joje atliekos susmulkinamos ir pakartotinai panaudojamos gatvių tvarkymui.

► **Kauno miesto savivaldybėje** sukurtas pirmasis lietuviškas stalo žaidimas apie atliekų rūšiavimą – „Ekomonstriukai“. Taip pat organizuojamos edukacinės ekskursijos į atliekų surinkimo aikšteles, mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius ir sąvartyną.

► **Prienų rajono savivaldybėje** per metus surinktų mišrių komunalinių atliekų kiekis – mažiausias: vienam gyventojui teko tik 138 kg. 184 kg mišrių komunalinių atliekų.

1 - Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas, 2021 m.

Nuotraukos autorius: Žalioji taškas / Kauno švara

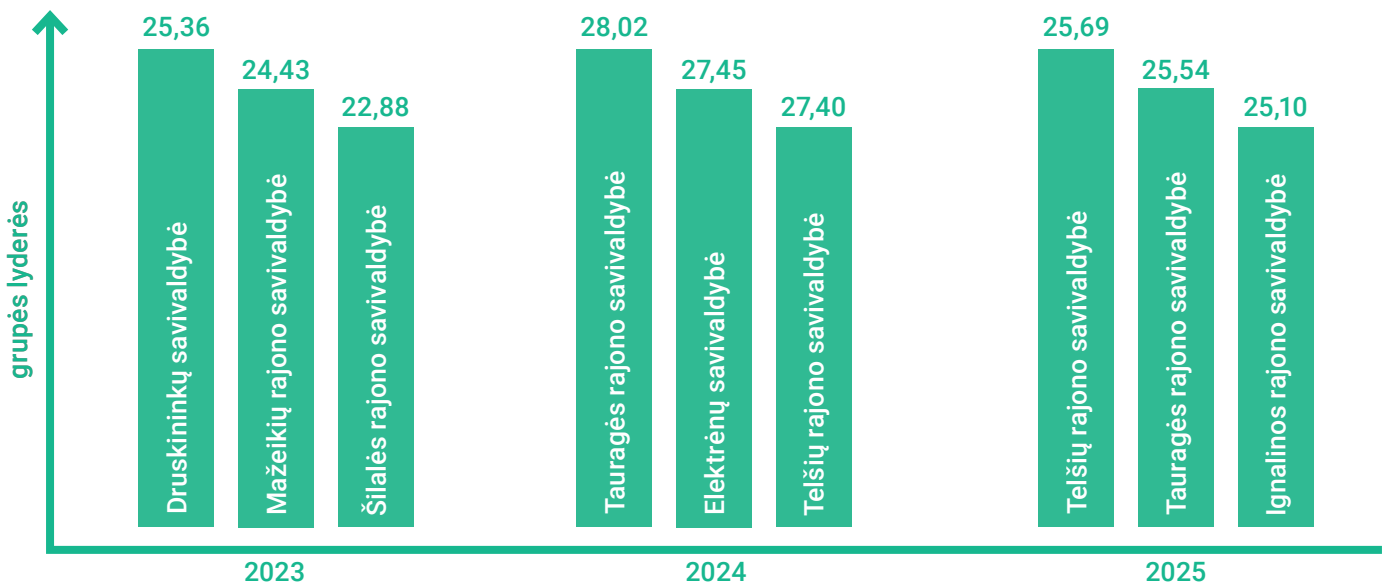
02. Energetika

Lietuva rodo lyderystę skatinant atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) plėtrą, tačiau energetikos sektorius vis dar atsakingas už beveik trečdalį (apie 29,3 proc.) šalies ŠESD emisijų (2023 m.; 2022 m. – 29,8 proc.).² Netvarus ir augantis energijos vartojimas ne tik didina poveikį klimatui, bet ir aštrina energetinės priklausomybės bei energetinio skurdo rizikas.

Plėtojant sektorių Lietuvos savivaldybėse vis dar nepakankamai išnaudojami energijos vartojimo efektyvumo (EVE) ir AEI potencialai, ypač pastatų ir šilumos ūkio srityse, o darnaus judumo principai nėra taikomi pakankamai plačiai. 2023 m. AEI sudarė 32,2 proc. galutinio energijos suvartojimo (iš jų – apie 54,3 proc. šilumos sektoriuje, 36,2 proc. elektros gamyboje ir 7,2 proc. transporte), o iki 2030 m. Lietuva yra išsikėlusį tikslą šią dalį padidinti iki 45 proc.³

Šios grupės kriterijais siekiama palyginti, kokiomis priemonėmis savivaldybės prisideda prie perėjimo prie žaliosios energetikos ir energetinio savarankiškumo. Vertinami rodikliai apima: gyventojų, gaminančių energiją savo reikmėms (prosumerių), dalį, prisijungimą prie centralizuoto šilumos tiekimo, AEI naudojimo plėtros veiksmų planų parengimą ir įgyvendinimą, AEI dalį savivaldybės elektros energijos balanse, taip pat atsinaujinančių išteklių energijos bendrųjų skaičių.

Be to, 2025 m. rudenį Lietuvoje fiksuojamas spartus gaminančių vartotojų augimas – jų skaičius artėja prie 160 tūkst., o nuo metų pradžios šalyje pasigaminta apie 81 proc. suvartotos elektros energijos.⁴

► **Telšių rajono savivaldybė** grupėje lyderiauja: vietinė energijos gamyba iš AEI viršija 100 % savivaldybės elektros ir šilumos poreikio – pagaminama daugiau, nei suvartojama.

► **Ignalinos rajono savivaldybė** pirmauja pagal gaminančių vartotojų (prosumerių) įrengtą galią, tenkančią gyventojams – 1 636 kW / 1 000 gyventojų.

► **Kazlų Rūdos, Kauno rajono, Klaipėdos, Šiaulių ir Vilniaus miestų savivaldybėse** veikia atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos.

2 - Aplinkos ministerija, 2025 m.

3 - Lietuvos energetikos agentūra, 2025 m.

4 - Lietuvos energetikos agentūra, 2025 m.

Nuotraukos autorius:
Laura Stumbrienė

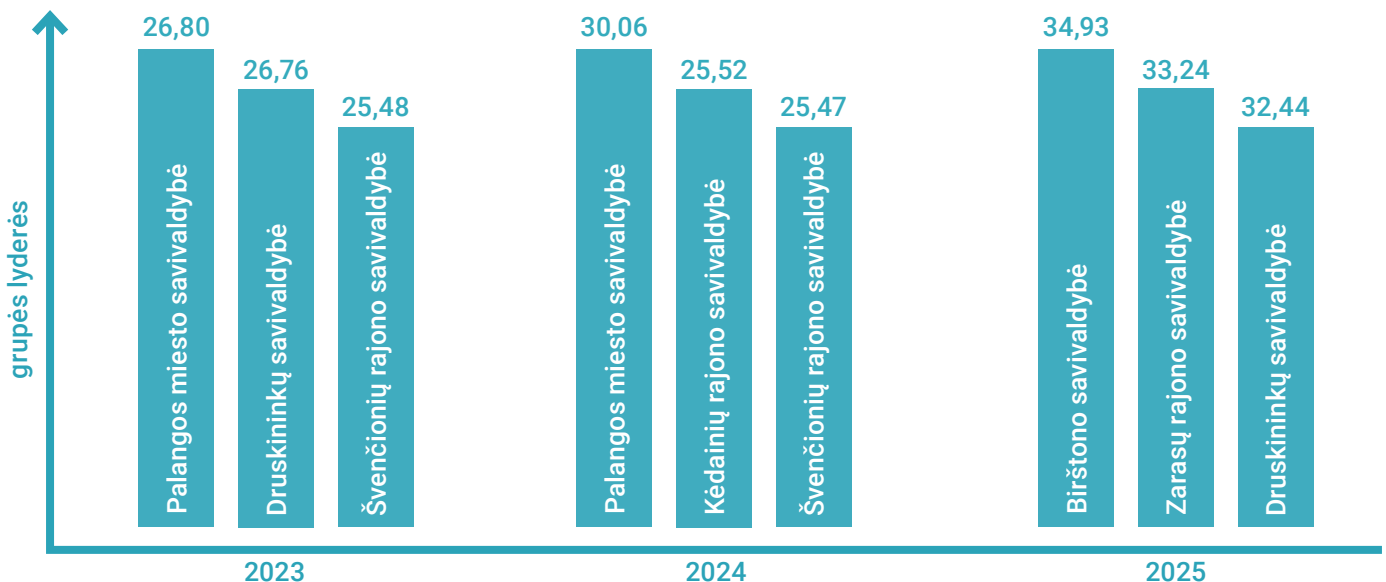
03. Statyba ir teritorijų planavimas

Miestų planavimas tiesiogiai formuoja gyventojų kasdienybę: auganti urbanistinė drieka ilgina ir brangina keliones, blogina oro kokybę, mažina žalumos kiekį ir daro didelį poveikį ne vien žmonių gerovei, bet ir gamtinėms ekosistemoms bei biologinei įvairovei. Savivaldos lygmeniu priimami teritorijų planavimo sprendimai gali šią trajektoriją pakeisti – sutelkiant plėtrą į kompaktiškas, daugiafunkces, viešuoju transportu gerai pasiekiamas teritorijas, stiprinant ekosistemų atsparumą ir nuosekliai įtraukiant į planavimo procesą bendruomenes nuo idėjos iki įgyvendinimo. Džiugu, kad kai kurių Lietuvos miestų praktikos vis labiau atitinka tarptautines kryptis: plačiau taikomas aktyvių pirmųjų aukštų atvėrimas, „gyvos gatvės“ principai ir žaliosios infrastruktūros strateginis planavimas.

Tuo pat metu statybų sektoriuje ypač svarbu į renovaciją žvelgti kompleksiskai – pritaikyti senus kvartalus bei pastatus šiuolaikinių naudotojų poreikiams, didinti atsparumą klimato kaitos poveikiui ir gerinti gyvenimo kokybę tiek pačiuose pastatuose, tiek juos supančio-

je aplinkoje. Renovacija kvartalo mastu, o ne pavienių pastatų, turi reikšmingą potencialą gerinti urbanistinę ir aplinkos kokybę, stiprinti vietos ekonomiką, bendruomeniškumą, socialinę gerovę, remti kultūros plėtrą, pritraukti investicijas ir sukurti ilgalaikę naudą visuomenei.⁵ Svarbu spartinti renovacijos tempą, apimti ir kokybę: pastatai suvartoja apie 40 proc. šalies pirminės energijos ir yra vienas didžiausių ŠESD bei kitokios taršos šaltinių. Net ir mažos savivaldybių iniciatyvos, skatinančios gyventojus atnaujinti pastatus, didina energinį efektyvumą ir reikšmingai prisideda prie stabilesnių šildymo kainų gyventojams.

Šios grupės kriterijai vertino, kiek savivaldybės riboja plėtrą neužstatytose teritorijose, ar yra nusistačiusios įmokas neprioritetinės plėtros teritorijoms, bendrajame plane numato teritorijas konversijai ir darnaus tankinimo politiką, kelia kokybinius reikalavimus gyvenamųjų teritorijų projektams, nuosekliai įtraukia visuomenę į viešųjų erdvių planavimą ir kokią daugiabučių renovacijos apimtį pasiekia savivaldybės teritorijoje.

► **Birštono savivaldybei**, šios grupės lyderei, iki maksimalaus įvertinimo pritrūko vos penkių balų. Čia nuosaikiai valdoma urbanistinė plėtra, vengiama driekos, nuosekliai įgyvendinamos rekomenduojamos teritorijų planavimo procedūros ir sparčiai vykdoma renovacija.

► **Vilniaus miesto savivaldybėje** taikoma Žalumo indekso skaičiuoklė, naudojama viešųjų erdvių ir savivaldybės įstaigų projektavimo etapuose. Įrankis padeda įvertinti projektų ekologinį efektyvumą ir suteikia kokybinius orientyrus žaliųjų erdvių projektavimui.

► **Kėdainių rajono savivaldybė** taiko Architektūros kokybės vertinimo metodiką, plačiai įtraukdama gamtos ir kraštovaizdžio aspektus: medžių išsaugojimą ir naujus želdinius, vandeniui laidžias dangas, prisitaikymo prie klimato kaitos sprendinius, kraštovaizdžio vientisumą ir vizualinius ryšius.

ŽALUMO INDEKSAS

Įrankis, leidžiantis įvertinti sklypo ir jame vystomo arba renovuojamo projekto ekologinį efektyvumą ir pajėgumą, teikti ekosistemines paslaugas.

Žalumo indeksas naudojamas savivaldybių erdvinio vystymo politikoje, nustatant reikalavimus, kuriuose vystytojai turi atlikti prieš gaunant planavimo leidimą.

Įveskite projekto duomenis

Projekto pavadinimas*

Sklypo adresas*

Kadastro numeris

Sklypo plotas (m²)*

Next

04. Susisiekimai

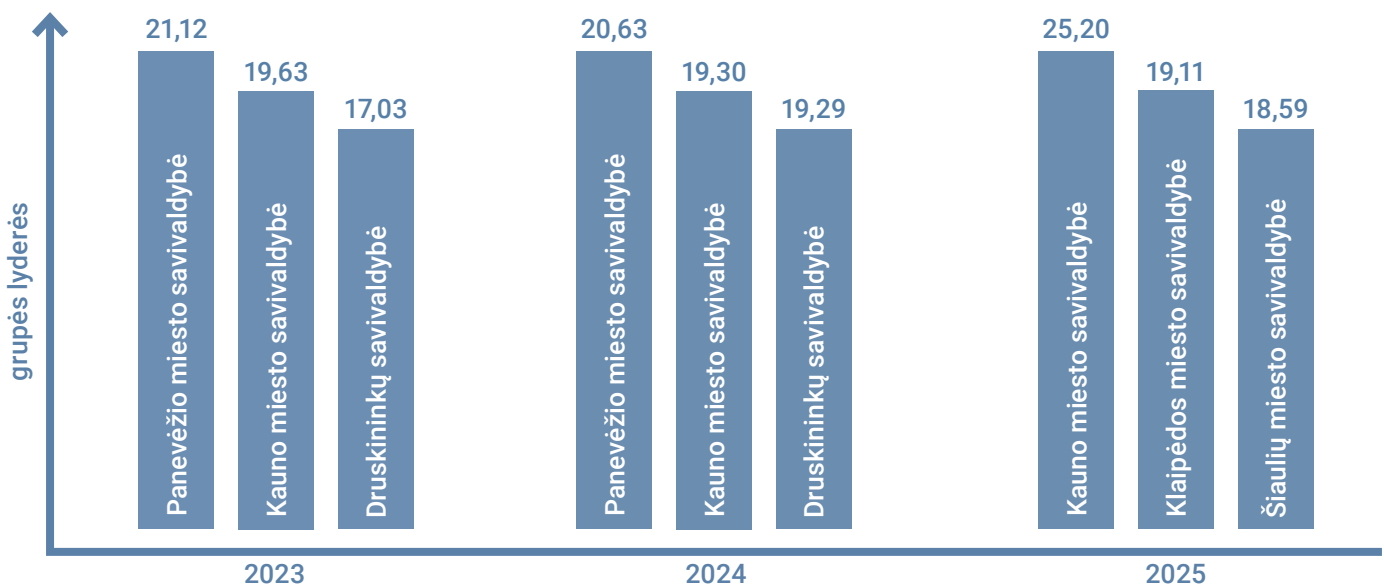
Transporto sektorius Lietuvoje yra didžiausias ŠESD šaltinis, atsakingas už 34,4 proc. emisijų.⁶ Transporto sukelta tarša azoto oksidais ir kietosiomis dalelėmis kelia reikšmingą riziką žmonių sveikatai ir gamtai. Tam įtakos turi ir tai, kad Lietuva patenka tarp tų ES šalių, kur didelė dalis automobilių yra santykinai seni: 2024 m. pabaigoje 27,6 proc. lengvųjų automobilių buvo 20 metų ir senesni, kai tuo tarpu ES vidurkis gerokai mažesnis.⁷ 2025 metų duomenimis, 63,8 proc. Lietuvos lengvųjų automobilių sudarė dyzeliniai automobiliai.⁸

Dėl nepakankamai išplėtos viešojo transporto infrastruktūros ir paslaugų kokybės dalis Lietuvos gyventojų vis dar nesiryžta atsisakyti asmeninio automobilio. Vis dėlto pažanga matoma: vis daugiau savivaldybių in-

vestuoja į alternatyviaisiais degalais ar elektra varomą viešąjį transportą, o tokiomis priemonėmis naudojasi vis platesnis gyventojų ratas.

Ši kriterijų grupė vertina savivaldybių pažangą gerinant sąlygas darniam judumui ir didinant AEI potencialo panaudojimą transporto sektoriuje, kartu skatinant būtinus gyventojų elgsenos ir įpročių pokyčius.

Grupės kriterijai vertino darnaus judumo planų parengimą ir įgyvendinimą, mažos taršos zonų nustatymą, dalijimosi paslaugų (automobilių, dviračių, paspirtukų) prieinamumą, dviračių takų ir elektromobilių įkrovimo infrastruktūros aprėptį bei alternatyviaisiais degalais varomo viešojo transporto dalį.

► Grupės lyderė – **Kauno miesto savivaldybė**. Kauno senamiestyje veikia Sumažintos taršos zona (STZ), mieste plačiai prieinamos dalijimosi paslaugos, o daugiau kaip pusė viešojo transporto parko varoma alternatyviaisiais degalais.

► **Klaipėdos miesto savivaldybėje** dviračių takai sudaro didžiausią dalį viso kelių tinklo – 38 proc.

► **Neringos savivaldybė** pirmąją pagal elektromobilių įkrovimo prieigų skaičių – 6,4 prieigos 1 000 gyventojų.

6 - Aplinkos apsaugos agentūra, 2023 m.

7 - ACEA: European Automobile Manufacturers' Association, 2025 m.

8 - AutoTyrimai, 2025 m.

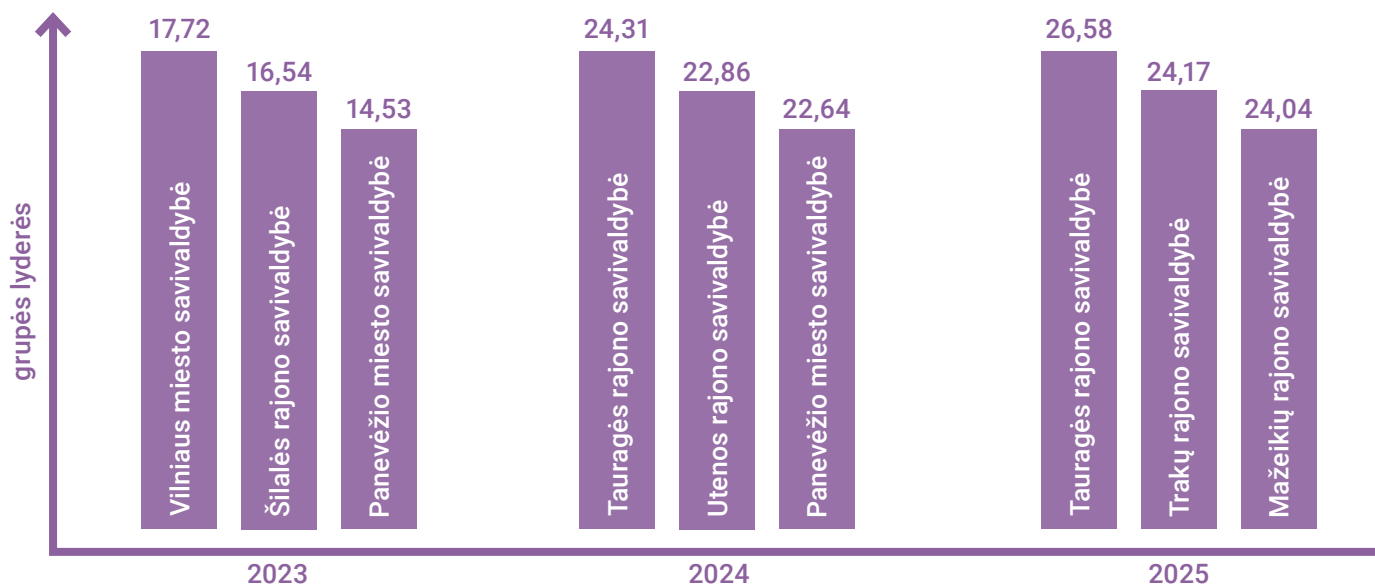
05. Klimato kaitos valdymas

Šiandien nebekyla abejonių, kad dėl per pastarąjį šimtmetį atmosferoje susikaupusių šiltnamio efektą sukeliančių dujų vyksta klimato pokyčiai. Nepaisant tarptautinių ir nacionalinių pastangų, jų poveikis jau daro žalą ekosistemoms ir visuomenės gerovei: didėja gyventojų pažeidžiamumas, mažėja gamtinių išteklių prieinamumas, silpnėja ekosistemų funkcionavimas, patiria nuostolių verslai, o socialinis ir ekonominis vystymasis tampa labiau rizikingas. 2024 m. patvirtinti kaip šilčiausi per visą stebėjimų istoriją – pasaulio temperatūra buvo apie 1,55 °C virš priešindustrinio laikotarpio, o 2015-2024 m. tapo dešimt šilčiausių metų iš eilės.⁹ Lietuvoje 2023 m. užfiksuota 21 naujas oro temperatūros rekordas, iš jų 17 – šilčiausios dienos (maksimali paros temperatūra).¹⁰ Ekstremalūs reiškiniai turi aiškią ekonominę kainą: 1980-2024 m. ES patyrė apie 822 mlrd. eurų nuostolių, o vien 2021-2024 m. sudarė daugiau kaip 208 mlrd. eurų nuostolių.¹¹

Ateinančiam dešimtmečiui reikalinga išskirtinė lyderystė savivaldos lygmeniu – tiek ŠESD mažinimui iki

2030 m., tiek prisitaikymui ir biologinės įvairovės atkūrimui. Dvi savivaldybės Lietuvoje rodo lyderystę – Vilnius ir Tauragė – dalyvaudamos ES misijoje „100 klimatui neutralių ir išmaniųjų miestų iki 2030 m.“ savivaldybės įsipareigojo sukurti ir įgyvendinti savo strategijas, kad taptų poveikio klimatui nedarančiais miestais, mažindami išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energetikos, transporto, atliekų, pramonės ir žemės naudojimo srityse.

Šios grupės kriterijai vertino, ar savivaldybė yra išsikėlusius klimatui neutralios savivaldybės, prisitaikymo prie klimato kaitos ir aplinkosaugos tikslus bei su tuo susijusius įgyvendinimo dokumentus, taiko aplinkosaugos vadybos standartus, taip pat, kokią dalį savivaldybės vykdomų pirkimų sudaro žalieji pirkimai. Pastarasis rodiklis yra vienas svarbiausių šio reitingo kriterijų, atspindintis strateginę žaliosios politikos kryptį ir ambiciją šalyje visus viešuosius pirkimus vykdyti žaliųjų pirkimų būdu.

► Antrus metus iš eilės grupėje lyderiauja **Tauragės rajono savivaldybė**. Ji yra integravusi klimato kaitos ir aplinkos apsaugos strateginius tikslus į savo planavimo dokumentus ir dalyvauja Europos Komisijos prisitaikymo prie klimato kaitos misijoje. Parengtas savivaldybės prisitaikymo prie klimato kaitos planas.

► **Akmenės rajono, Alytaus rajono ir Druskininkų savivaldybės** pirmąją pagal žaliųjų viešųjų pirkimų dalį bendroje savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų vertėje.

9 - The World Meteorological Organization, 2025 m.

10 - Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, 2023 m.

11 - European Environmental Agency, 2025 m.

Nuotraukos autorius:
Laura Stumbrienė

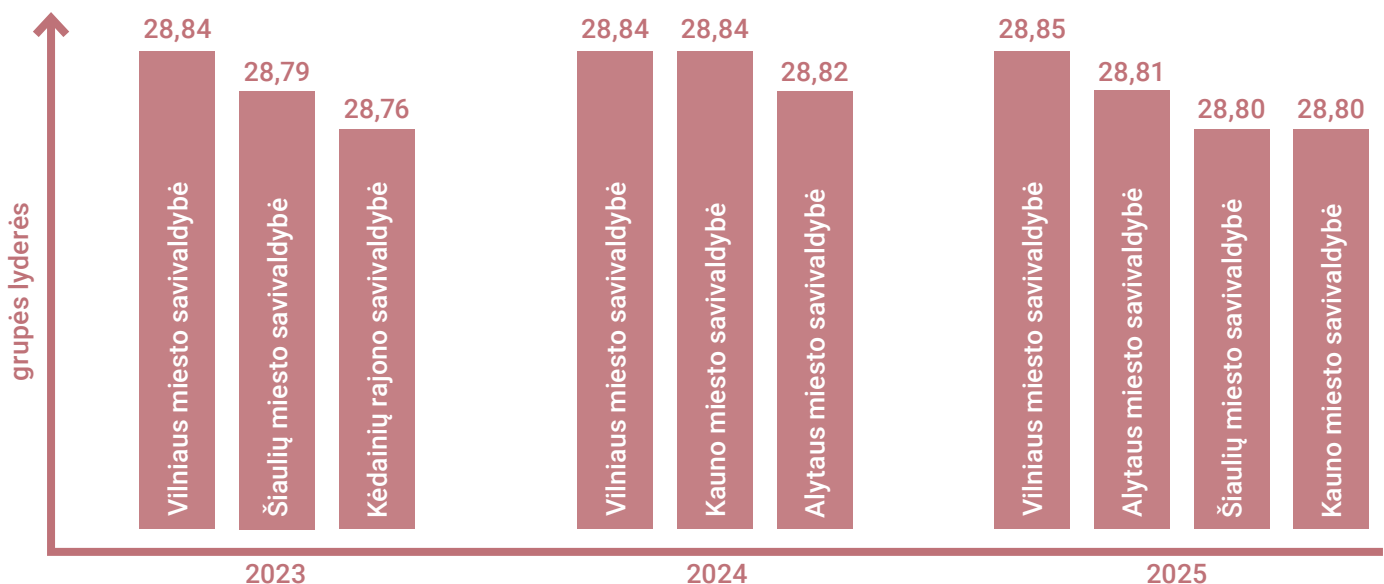
06. Aplinkos kokybė

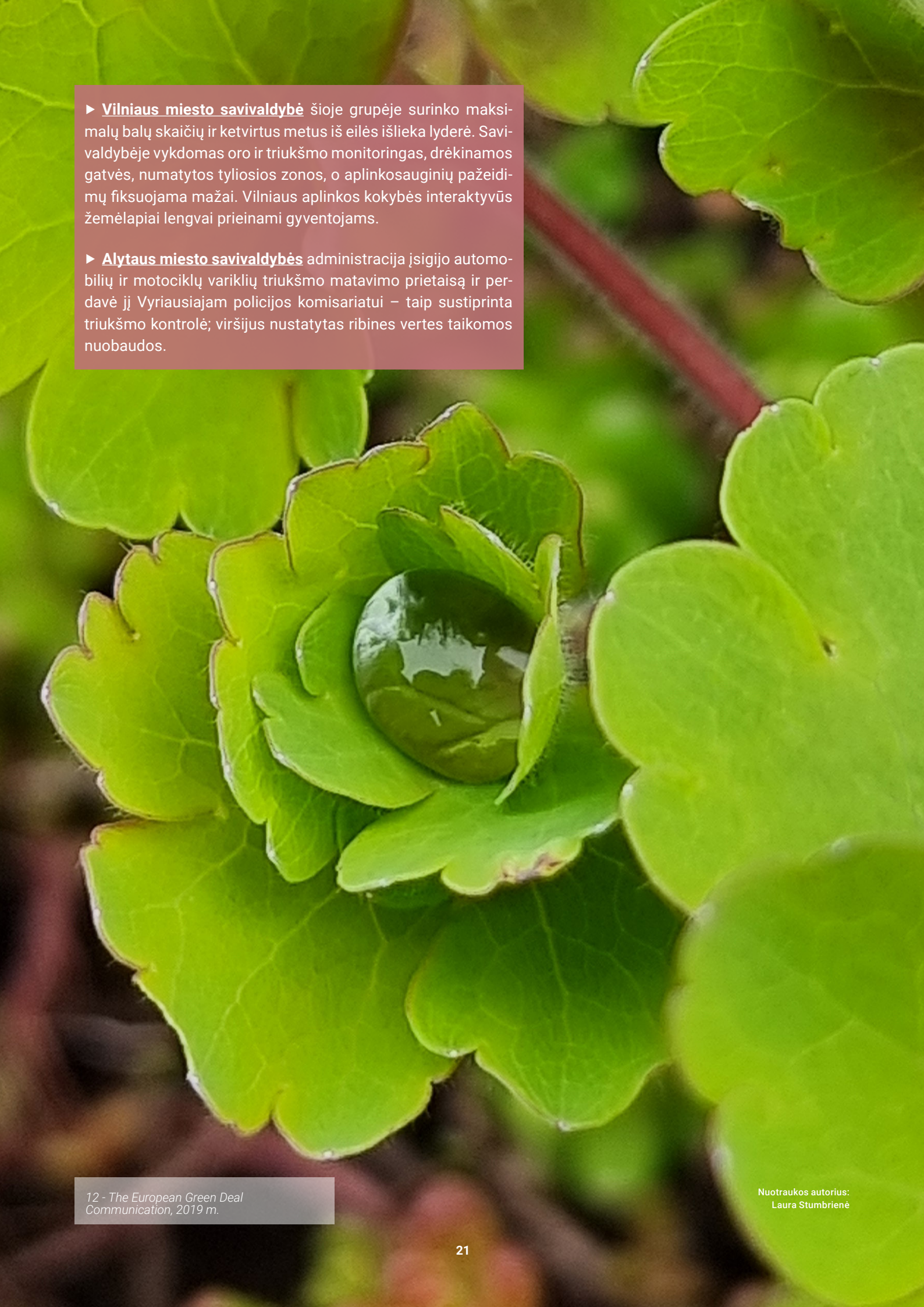
Gera gyvenamosios aplinkos kokybė – oro, vandens ir dirvožemio švara, mažas triukšmas, patikimos ir saugios viešosios erdvės – tiesiogiai lemia visuomenės sveikatą ir gyvenimo kokybę. Tačiau urbanistinė plėtra, transporto srautai, kietojo kuro deginimas, statybų dulketumas ir pramonės procesai ir kiti veiksniai lengvai pažeidžia šią pusiausvyrą, todėl vienas pagrindinių tikslų – užkirsti kelią taršai dar jos susidarymo vietoje, o ne tik šalinti padarinius. Prevencijai reikalingas ne tik valstybinių institucijų, bet ir savivaldybių indėlis. Savivaldybės čia turi lemiamą vaidmenį – nuo matavimo, reguliavimo ir kontrolės iki nuoseklios komunikacijos su gyventojais bei verslu.

Europos žaliojo kurso ir „nulinės taršos“ kryptis stiprina dėmesį oro, vandens, dirvožemio ir triukšmo valdymui: plėtojama monitoringo infrastruktūra, tobulinami standartai ir didinama atskaitomybė.¹² Lietuvoje, kaip ir kitur Europoje, didžiausią poveikį sveikatai sukelia smulkiosios kietosios dalelės, azoto dioksidas ir pa-

žemio ozonas, todėl ypač svarbu mažinti emisijas iš transporto, šildymo, pramonės ir statybų, kartu taikant dulkių kontrolę bei triukšmo mažinimo priemones. Duomenų prieinamumas gyventojams ir planuotojams leidžia greičiau identifikuoti problemas ir efektyviau nukreipti investicijas.

Šios grupės kriterijai vertino savivaldybių pastangas užtikrinant aplinkos kokybę ir taikant prevenciją: ar vykdomas oro ir triukšmo monitoringas bei viešinami rezultatai, ar bendrajame plane numatytos tyliosios zonos ir įgyvendinamos triukšmo mažinimo priemonės, kaip organizuojamas gatvių plovimas ir dulkių kontrolė, kiek veiksmingas pažeidimų prevencijos ir reagavimo mechanizmas bei kaip mažėja aplinkosauuginių pažeidimų skaičius. Toks požiūris padeda pereiti nuo epizodinių akcijų prie sistemingo, duomenimis grįsto valdymo, kuris užtikrina tvaresnę ir sveikesnę aplinką gyventojams.

► **Vilniaus miesto savivaldybė** šioje grupėje surinko maksimalų balų skaičių ir ketvirtus metus iš eilės išlieka lyderė. Savivaldybėje vykdomas oro ir triukšmo monitoringas, drėkinamos gatvės, numatytos tyliosios zonos, o aplinkosauginių pažeidimų fiksuojama mažai. Vilniaus aplinkos kokybės interaktyvūs žemėlapiai lengvai prieinami gyventojams.

► **Alytaus miesto savivaldybės** administracija įsigijo automobilių ir motociklų variklių triukšmo matavimo prietaisą ir perdavė jį Vyriausiajam policijos komisariatui – taip sustiprinta triukšmo kontrolė; viršijus nustatytas ribines vertes taikomos nuobaudos.

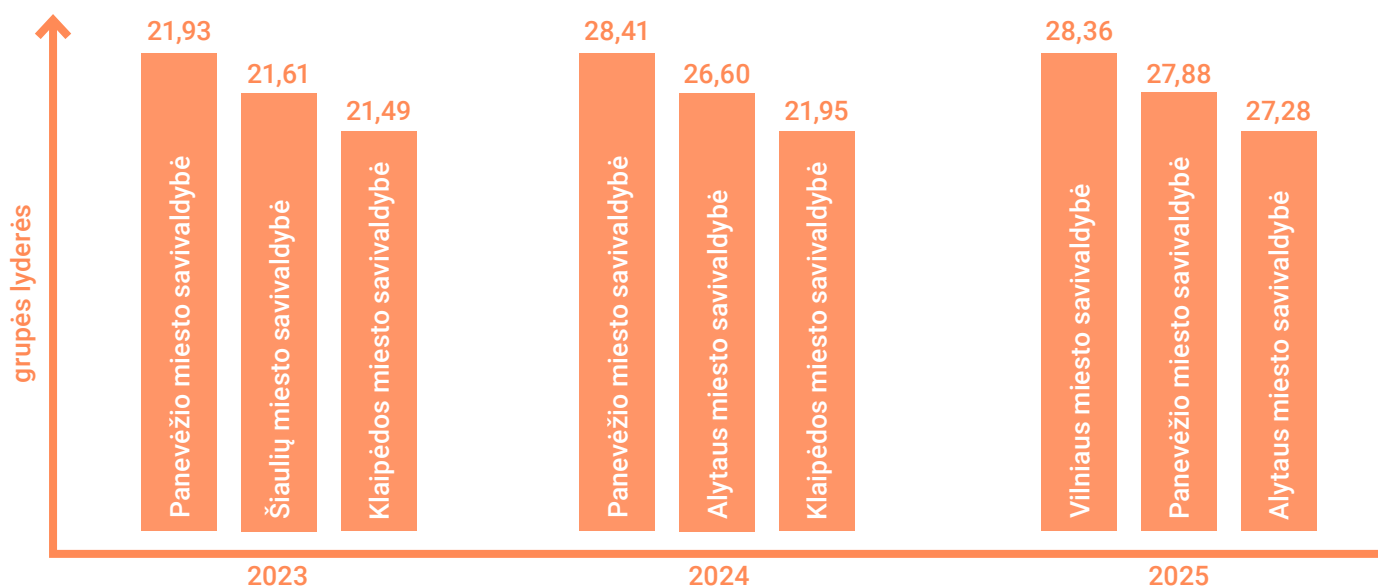
07. Vandens kokybė

Lietuvoje paviršinių vandens telkinių būklė tebėra iššūkis: naujausiu Aplinkos apsaugos agentūros interaktyviu žemėlapiu galima matyti upių, ežerų ir tvenkinių ekologinę ir cheminę būklę bei rizikos veiksnius – kur gali būti nepasiekti vandensaugos tikslai pagal Vandens pagrindų direktyvą. Tai akcentuoja, kad daugeliui telkinių vis dar reikia kryptingų priemonių.¹³ Požeminis vanduo – pagrindinis geriamojo vandens šaltinis – taip pat nuolat stebimas; geologų ataskaitos rodo natūralius svyravimus ir vietinius žmogaus veiklos pėdsakus, todėl tikslus baseinų valdymas išlieka prioritetas.

Žmogaus sukelta tarša didina našą ir Baltijos jūrai: eutrofikacija lieka viena opiausių problemų – regioniniai vertinimai rodo, kad apie 94 % jūros plotų nesiekia geros būklės dėl eutrofikacijos, nepaisant ilgalaikio maistmedžiagių srautų mažėjimo. AAA 2018–2023 m. būklės analizė ir naujesnės apžvalgos fiksuoja pakylėjusius N ir P koncentracijų svyravimus bei jų poveikį ekosistemoms.¹⁴

Lietuva kartu su kitomis ES valstybėmis yra įpareigota neleisti blogėti paviršinių ir požeminių vandenių būklei ir ne vėliau kaip iki 2027 m. pasiekti gerą jų būklę, taip pat imtis priemonių gerai Baltijos jūros aplinkos būklei pasiekti ir išlaikyti.

Ši kriterijų grupė atspindi savivaldybių vaidmenį mažinant taršą ir efektyviau naudojant gėlo vandens išteklius: nepakankamai išvalytų į aplinką išleistų nuotekų apimtis, geriamojo vandens netektys, gyventojų, prijungtų prie centralizuotų nuotekų tinklų, dalis. 2025 m. grupė papildyta lietaus nuotekų kaupimo ir pakartotinio vandens panaudojimo projektų kriterijumi – tai padeda sumažinti teršalų srautus į atvirus vandenis ir taupyti geriamąjį vandenį miesto reikmėms.

► Grupės lyderė – **Vilniaus miesto savivaldybė**. Čia įgyvendinti stambūs paviršinių nuotekų kaupimo sprendiniai: „Lietaus parko“ 20 000 m³ kaupykla, Karoliniškių 50 000 m³ kaupykla, taip pat Sakalaičių g. ir Japoniško sodo tvenkiniai, naudojami kaip kaupyklos.

► **Klaipėdos rajono savivaldybė** dalyvauja tarptautiniame projekte WATERMAN, kurio tikslas – įrengti naują valymo tvenkinį su pakartotinio vandens naudojimu Gargžduose.

► **Alytaus miesto savivaldybėje** (lyderių trejetukas) prie centralizuotų nuotekų tinklų prijungta 98 % gyventojų, o 2024 m. nebuvo išleistų nevalytų ar nepakankamai išvalytų nuotekų į paviršinius vandenis.

13- Aplinkos apsaugos agentūros paviršinių vandens telkinių ir rizikos veiksnių žemėlapis, 2024 m.

14 - Aplinkos apsaugos agentūra, 2025 m.

Nuotraukos autorius:
Laura Stumbrienė

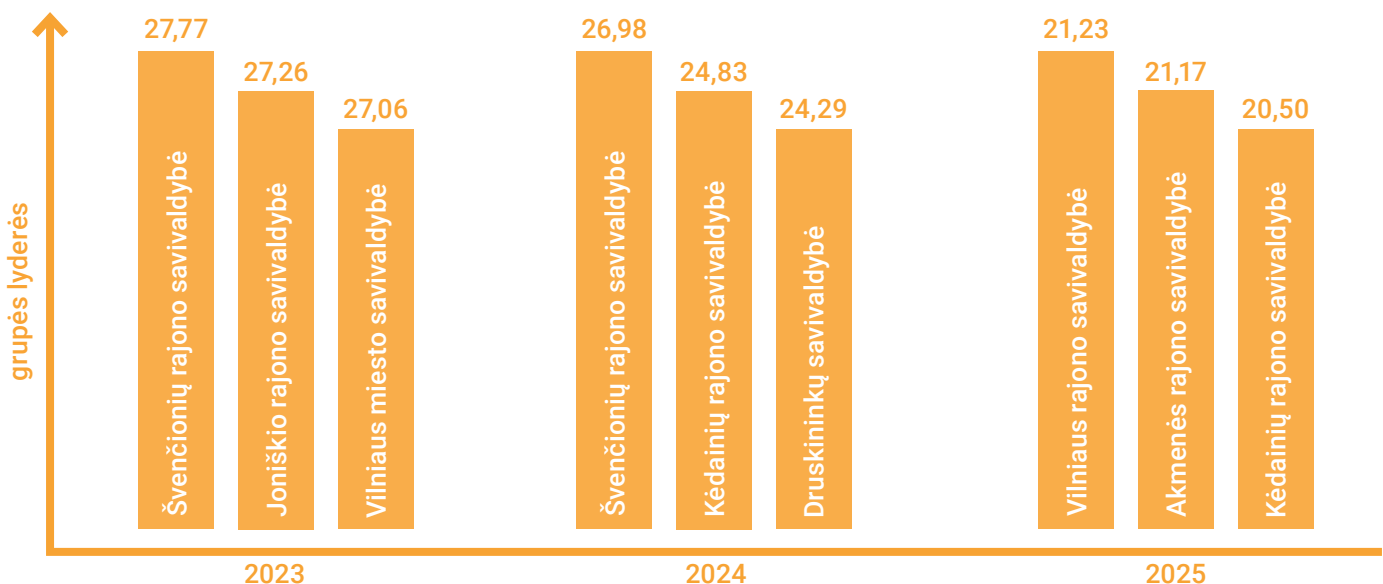
08. Biologinė įvairovė

Nors Lietuvos miestai pasižymi gausiais želdynais, biologinės įvairovės stebėseną rodo mažėjančią pusiau natūralių pievų ir pelkių aprėptį, didėjančią miškų fragmentaciją, buveinių degradaciją ir stiprėjantį spaudimą vietinėms rūšims.¹⁵ Tai silpnina ekosistemų struktūrinį ir funkcinį vientisumą bei mažina jų teikiamas paslaugas – nuo anglies kaupimo ir lietaus vandens sulaikymo iki mikroklimato reguliavimo, oro kokybės gerinimo ir rekreacinės vertės. Urbanizuotose teritorijose ypač aktualus kraštovaizdžio junglumas: nutrūkstancios ekologinės jungtys lemia populiacijų izoliaciją, o kartu – genetinės įvairovės ir atsparumo mažėjimą.

Teisinės prievolės nustato minimalų atitikties lygį, tačiau tvari biologinės įvairovės apsauga reikalauja daugiau: savivaldybėms verta pereiti prie adaptatyvaus, rodikliais grįsto valdymo. Tai reiškia tikslus sieti su aiškiais indikatoriais (buveinių būkle, kraštovaizdžio junglumu, invazinių rūšių paplitimu), reguliariai atnau-

jinti stebėseną ir pagal rezultatus koreguoti priežiūros režimus (pvz., šienavimą pagal žydėjimo ciklus, prioritetinių invazinių židinių naikinimą). Ne mažiau svarbi visuomenės edukacija ir įtrauktis – aiškiai komunikuojant priežiūros režimus ir jų tikslus, žymint pievas bei natūralaus atžėlimo zonas informacinėmis lentelėmis. Toks požiūris nėra teisės aktų laikymosi pakaitalas, o žingsnis toliau už minimalius reikalavimus, leidžiantis kryptingai gerinti buveinių kokybę ir stabilizuoti vietinių rūšių būklę, kartu stiprinant gyventojų supratimą.

Šios grupės kriterijai vertino, ar savivaldybės reguliariai vykdo biologinės įvairovės ar kraštovaizdžio monitoringą, ar pievų šienavimą savo teritorijose vykdo pagal žydėjimo ciklus, taip pat, kokia dalis savivaldybės biudžeto yra skiriama želdynų ir želdinių gausinimui ir priežiūrai. Kartu buvo vertinamos savivaldybių pastangos mažinti ir naikinti invazinių rūšių kiekį ir invazinių augalų plotą.

► Grupės lyderė – **Vilniaus rajono savivaldybė**. Čia pievos šienaujamos pagal žydėjimo ciklus, vykdomas gyvūnijos monitoringas: stebimos ir vertinamos vilkų ir lūšių populiacijų gausos tendencijos, informacija nuolat viešinama.

► **Vilniaus miesto savivaldybė** taiko aiškią trijų režimų sistemą (trumpos vejos / pievos / natūralaus atžėlimo teritorijos) su nurodytais plotais ir viešai prieinamu šienavimo žemėlapiu. Pievos šienaujamos 1–3 kartus per metus, išskirta 47 ha natūralaus atžėlimo plotų.

► **Akmenės rajono savivaldybė** (2-oji vieta) vykdo biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio monitoringą, pievas šienauja pagal žydėjimo ciklus; pagal patvirtintą analitinę schemą planuojamos žydinčios / kultūrinės pievos.

► **Palangos miesto savivaldybėje** vienam gyventojui tenka didžiausia želdynų ir želdinių gausinimui, atnaujinimui ir priežiūrai skiriama suma.

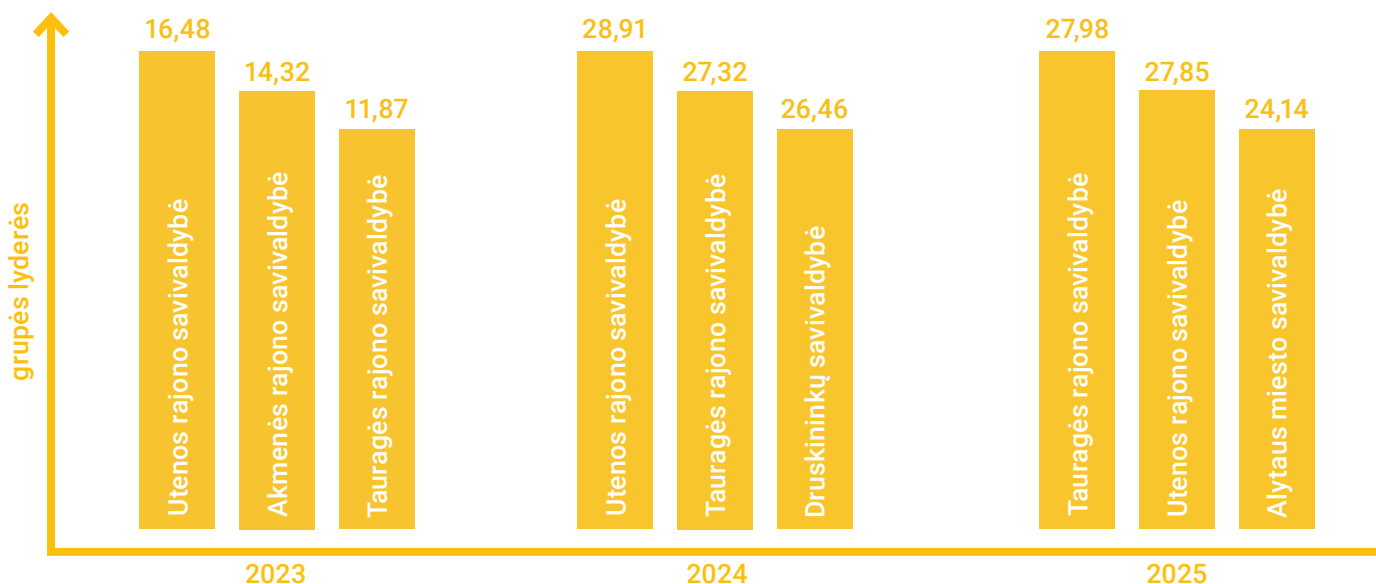
09. Aplinkosauginis sąmoningumas

Lietuvoje visuomenės požiūris į aplinkosaugą yra palankus, tačiau tarp požiūrio ir veiksmų vis dar išlieka spraga: dauguma gyventojų klimato kaitą vertina kaip rimtą problemą, bet aktyviai įsitraukusiųjų dalis mažesnė, o dalis žmonių nesijaučia pakankamai informuoti. Šį atotrūkį lemia ir informacijos prieinamumas, ir įpročiai bei infrastruktūros patogumas, todėl vienkartinų kampanijų nepakanka – reikalingas nuoseklus, vietos lygmens darbas.

Savivaldybės yra artimiausias gyventojams viešojo valdymo lygmuo, todėl jų komunikacinės ir švietimo programos tiesiogiai keičia elgseną: nuo atliekų rūšiavimo ir energijos tausojimo iki gamtai palankių sprendimų privačiuose kiemuose ar soduose bei viešose erdvėse. Veiksmingiausių poveikį duoda ilgalaikės ir duomenimis grįstos iniciatyvos: reguliarūs gyventojų

apklausų ciklai ir grįžtamasis ryšys, mokyklų ir bendruomenių programos, pilietiškumo iniciatyvos, patogūs skaitmeniniai įrankiai (žemėlapiai, pranešimų platformos), taip pat skaidrus rezultatų viešinimas. Įsiklausymas į vietos bendruomenių poreikius leidžia priemones sieti ne tik su aplinkosauga, bet ir su platesniais socialinės bei ekonominės gerovės tikslais.

Šios grupės kriterijai vertino, ar savivaldybės atlieka gyventojų apklausas dėl pasitenkinimo aplinkos kokybe, vykdo bendruomenės įtraukimo iniciatyvas (reguliarūs susitikimai, dirbtuvės, edukacijos) ir skiria finansavimą aplinkosauginiam švietimui. Taip pat vertinama, ar savivaldybė atsisako fejerverkų savo organizuojamuose renginiuose bei kiek savivaldybėje yra sužymima naminių gyvūnų.

► Grupės lyderė – **Tauragės rajono savivaldybė**. Klimato neutralumo strategija parengta bendrakūros principu (dalyvavo 400+ gyventojų ir organizacijų atstovų). Veikia žiedinės ekonomikos edukacijų centras, kasmet organizuojama Klimato savaitė (20+ renginių), Darnaus judumo savaitė, vyksta jaunių hakatonas.

► **Utenos rajono savivaldybė** pirmąją pagal suženklintų naminių gyvūnų dalį. Įsteigta NVO taryba ir taikomas sistemingas NVO bei bendruomenių projektų finansavimas – nuo klimato edukacijų iki žygių su gamtininkais.

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ APLINKOSAUGOS REITINGAS 2025

SAVIVALDYBĖ:		TAŠKAI (IŠ 100)	BENDRAS REITINGO BALAS	1 ATLIEKOS IR ŽIEDIŠKUMAS	2 ENERGETIKA	3 STATYBA IR TERITORIJŲ PLANAVIMAS	4 SUSISIEKIMAS	5 KLIMATO KAITOS VALDYMAS IR POLITIKA	6 APLINKOS KOKYBĖ, PREVENCIJA IR KOMFORTAS	7 VANDENS KOKYBĖ	8 BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ IR KRAŠTOVAIZDIS	9 APLINKOSAUGINIS SĄJONINGUMAS
1	Alytaus m.	68.67	214.89	35.75	17.75	30.63	13.78	18.04	28.81	27.28	18.71	24.14
2	Panevėžio m.	66.64	208.55	36.12	15.04	23.37	14.75	23.45	28.79	27.88	15.11	24.04
3	Vilniaus m.	66.42	207.86	29.05	15.97	29.39	17.54	17.26	28.85	28.36	19.72	21.72
4	Utenos r.	65.11	203.76	37.59	21.09	17.33	8.47	23.44	28.53	20.81	18.65	27.85
5	Klaipėdos m.	63.20	197.79	31.98	17.22	30.78	19.11	18.78	28.65	21.88	9.80	19.59
6	Tauragės r.	62.19	194.62	28.06	25.54	17.97	13.13	26.58	28.42	19.76	7.20	27.98
7	Kauno r.	60.82	190.34	25.94	22.27	27.94	14.20	20.56	22.48	23.28	15.85	17.83
8	Šiaulių m.	60.77	190.17	33.84	21.86	24.61	18.59	21.07	28.80	21.35	7.54	12.52
9	Kėdainių r.	60.70	189.97	32.30	15.32	30.04	9.02	21.14	28.62	11.45	20.50	21.58
10	Kauno m.	60.13	188.17	29.04	14.80	28.60	25.20	6.99	28.80	19.94	19.47	15.34
11	Mažeikių r.	59.84	187.28	32.09	22.00	30.82	4.90	24.04	28.59	19.02	2.58	23.24
12	Druskininkų	59.18	185.21	30.83	17.42	32.44	17.96	16.06	22.45	20.33	11.72	16.00
13	Klaipėdos r.	58.62	183.44	28.16	15.15	27.03	10.86	23.98	28.30	21.73	16.60	11.63
14	Jonavos r.	58.19	182.10	31.17	19.40	25.12	12.01	18.52	22.74	25.08	15.86	12.19
15	Palangos m.	57.31	179.35	23.07	15.13	32.43	11.17	18.69	28.26	19.75	16.11	14.74
16	Akmenės r.	56.25	176.04	19.53	20.88	25.64	5.58	16.09	22.14	21.94	21.17	23.06
17	Birštono	50.56	158.24	34.92	18.97	34.93	11.28	12.86	3.49	20.45	10.26	11.07
18	Anykščių r.	49.86	156.05	23.24	24.86	17.22	8.74	13.20	28.29	17.66	9.70	13.14
19	Zarasų r.	45.40	142.07	23.63	14.43	33.24	6.46	7.47	15.79	17.15	14.14	9.75
20	Kaišiadorių r.	45.11	141.16	18.75	16.27	24.25	5.97	15.55	22.22	13.70	13.16	11.30
21	Rokiškio r.	44.93	140.61	32.98	23.00	19.63	0.55	14.88	16.28	16.30	13.48	3.51
22	Biržų r.	44.82	140.25	20.51	17.45	18.35	1.22	15.34	22.10	14.23	14.40	16.65
23	Jurbarko r.	44.38	138.88	21.55	24.08	22.23	5.75	15.70	16.14	15.67	7.55	10.20
24	Elektrėnų	44.04	137.81	32.44	20.17	20.97	1.62	11.54	16.40	23.25	7.62	3.81
25	Plungės r.	43.96	137.57	20.09	18.38	24.15	9.71	10.37	15.91	17.50	14.54	6.92
26	Prienų r.	43.71	136.80	28.28	15.82	19.30	2.02	15.65	16.08	15.57	11.63	12.45
27	Raseinių r.	43.69	136.74	29.79	15.32	17.77	5.45	5.50	15.53	16.39	19.16	11.84
28	Ukmergės r.	43.60	136.43	20.85	10.35	26.97	10.33	18.11	22.53	17.73	4.13	5.44
29	Švenčionių r.	42.86	134.13	22.79	14.03	24.57	0.36	12.52	22.10	15.73	13.63	8.41
30	Trakų r.	42.22	132.13	24.52	12.56	17.81	11.35	24.17	22.30	4.02	1.89	13.50

SAIVALDYBĖ:		TAŠKAI (IŠ 100)	BENDRAS REITINGO BALAS	1 ATLIEKOS IR ŽIEDIŠKUMAS	2 ENERGETIKA	3 STATYBA IR TERITORIJŲ PLANAVIMAS	4 SUSISIEKIMAS	5 KLIMATO KAITOS VALDYMAS IR POLITIKA	6 APLINKOS KOKYBĖ, PREVENCIJA IR KOMFORTAS	7 VANDENS KOKYBĖ	8 BIOLOGINĖ IVAIROVĖ IR KRAŠTOVAIZDIS	9 APLINKOSAUGINIS SĄJONINGUMAS
31	Kretingos r.	41.90	131.13	22.93	21.65	24.02	9.34	13.02	22.10	15.60	0.12	2.36
32	Šakių r.	40.72	127.42	17.35	22.15	13.75	1.16	15.87	28.38	13.05	10.87	4.85
33	Panevėžio r.	40.70	127.38	22.97	14.01	19.03	1.58	12.41	15.79	17.25	17.35	6.99
34	Marijampolės	40.55	126.90	7.60	17.24	20.82	6.51	7.68	28.37	17.03	14.98	6.68
35	Varėnos r.	40.43	126.53	21.88	19.81	18.73	2.01	12.53	22.04	15.73	8.37	5.43
36	Molėtų r.	40.40	126.42	23.45	17.82	6.59	7.79	15.61	21.51	16.08	6.60	10.97
37	Radviliškio r.	39.61	123.96	21.22	18.52	18.49	1.68	7.62	28.53	15.28	7.65	4.97
38	Telšių r.	39.19	122.65	12.41	25.69	19.32	5.65	15.63	15.45	9.00	9.39	10.09
39	Kupiškio r.	39.18	122.61	29.46	15.23	11.61	0.91	10.14	16.07	15.25	13.90	10.04
40	Vilniaus r.	38.85	121.58	16.00	3.24	22.45	1.16	7.66	28.42	7.71	21.23	13.71
41	Neringos	38.38	120.11	23.34	3.38	8.31	11.33	13.03	25.00	20.04	8.83	6.85
42	Ignalinos r.	37.35	116.89	25.17	25.10	12.99	1.33	6.66	21.73	7.83	6.65	9.43
43	Visagino	37.22	116.49	16.02	15.83	0.29	12.37	15.10	28.64	19.78	2.56	5.90
44	Alytaus r.	36.72	114.92	26.10	6.33	10.18	0.56	21.60	21.94	3.21	12.03	12.97
45	Šilalės r.	36.57	114.45	15.57	23.93	17.11	1.40	7.33	22.37	15.23	1.12	10.40
46	Lazdijų r.	36.19	113.26	30.30	18.41	14.44	0.71	15.42	21.85	2.89	0.33	8.92
47	Šilutės r.	35.98	112.61	17.59	22.26	15.80	0.84	5.28	28.20	18.61	0.39	3.63
48	Širvintų r.	35.66	111.59	23.16	18.13	10.44	0.76	12.80	22.37	17.40	0.51	6.00
49	Skundo r.	34.16	106.90	13.07	17.47	14.37	1.94	10.51	15.32	11.17	11.69	11.37
50	Vilkaviškio r.	33.90	106.09	8.70	17.64	19.04	0.26	12.68	22.35	14.16	7.05	4.20
51	Joniškio r.	33.87	105.98	24.54	14.95	12.45	3.05	10.03	22.40	14.03	1.16	3.37
52	Kelmės r.	33.15	103.74	12.55	21.26	16.89	2.33	9.54	15.52	6.71	8.45	10.49
53	Kazlų Rūdos	32.99	103.23	8.03	20.27	25.25	1.36	6.84	9.70	17.50	3.12	11.16
54	Šiaulių r.	32.68	102.28	22.38	16.01	9.32	1.44	10.34	22.39	12.80	2.98	4.62
55	Pasvalio r.	31.49	98.56	25.12	13.59	6.27	1.28	7.57	16.22	15.21	8.57	4.73
56	Kalvarijos	31.44	98.38	14.35	4.21	13.99	0.36	10.10	16.03	14.94	13.48	10.94
57	Rietavo	30.68	96.01	22.49	4.22	9.76	1.75	11.38	16.12	16.55	8.22	5.52
58	Pakruojo r.	27.87	87.21	11.37	16.85	5.85	0.81	6.19	16.17	17.36	2.84	9.76
59	Pagėgių	26.41	82.64	13.75	10.28	17.85	0.50	7.59	16.22	11.86	0.34	4.25
60	Šalčininkų r.	26.39	82.59	15.52	14.30	6.35	0.48	8.10	16.58	9.44	8.16	3.66

REITINGO APIBENDRINIMAS IR IŠVADOS

Vietos lygmens sprendimai, kuriuos priima savivaldybės, tiesiogiai formuoja miestų ir miestelių planavimo, energetikos, susisiekimo, vandens, biologinės įvairovės ir švietimo politiką – tai, kas tiesiogiai lemia gyventojų sveikatą, saugumą ir gyvenimo kokybę. Šių metų reitingas patvirtina: kryptingi, duomenimis grįsti sprendimai duoda apčiuopiamą rezultatą, ypač kai jie derinami su bendruomenių įtrauktimi ir nuosekliomis investicijomis.

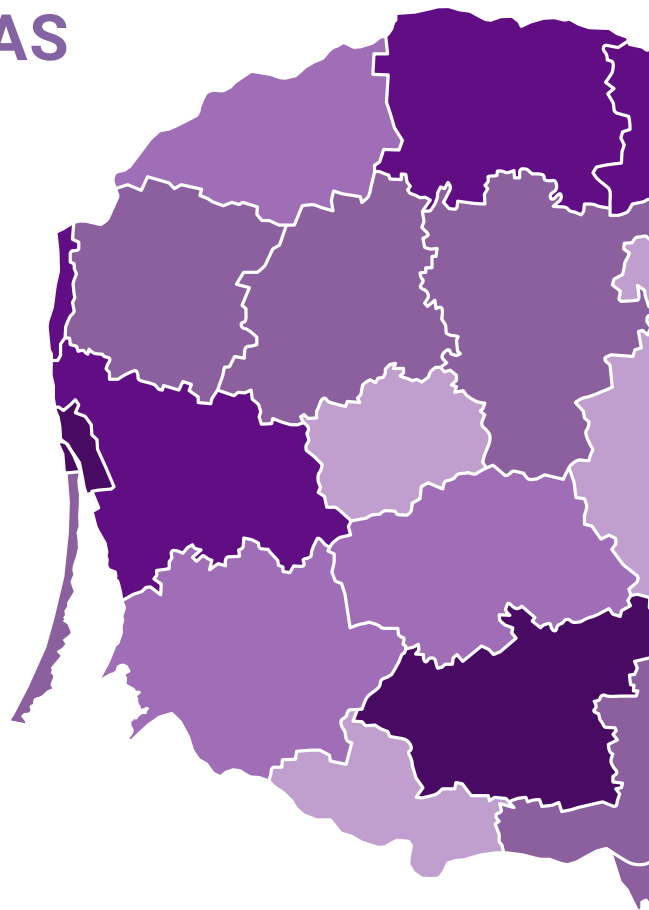
Bendras pažangos vaizdas išlieka pozityvus: 33 savivaldybės surinko daugiau balų nei pernai, o lyderiai stabiliai kelia kartelę visoms kitoms. 2025 m. reitingas sudarytas taikant tik ne senesnius nei praėjusių metų rodiklius, išplėtus duomenų bazę ir patikslinus metodiką – tai leido tiksliau įvertinti dabartinę situaciją ir palyginti savivaldybių pastangas. Rezultatai rodo, kad judama teisinga kryptimi: atliekų ir žiediško, energijos vartojimo efektyvumo, darnaus judumo, teritorijų planavimo ir renovacijos, vandens kokybės, biologinės įvairovės bei aplinkosauginio švietimo srityse daugėja sisteminių, o ne vienkartinį sprendimų.

Įvertinus savivaldybių ir nacionalinius duomenis, **Alytaus miesto savivaldybė** užėmė 1 vietą, **Panevėžio miesto savivaldybė** – 2 vietą, **Vilniaus miesto savivaldybė** – 3 vietą. Savivaldybių surinkti reitingo balai buvo konvertuoti į 100 balų sistemą dėl aiškesnio informacijos perteikimo ir tarpusavio palyginamumo. Nors turime aiškiai lyderiaujančias savivaldybes, vis dar išlieka erdvės augimui – artimiausiu tikslu išlieka platesniam savivaldybių ratui peržengti 80 balų ribą.

I. ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖ – 68,67

Reitingo nugalėtoja – Alytaus miesto savivaldybė. Pernai buvusi 4-oje vietoje, šiemet ji surinko 68,67 balo iš 100. Alytus pateko į pirmąjį trejetą keliuose srityse: atliekos ir žiediškas (35,8), aplinkos kokybė, prevencija ir komfortas (28,8), vandens kokybė (27,8) ir aplinkosauginis sąmoningumas (24,1).

Savivaldybė kryptingai diegia inovacijas atliekų prevencijos ir aplinkos kokybės gerinimo srityse. Bendradarbiaujant su Alytaus miesto neįgalųjų dienos užimtumo centru, iš panaudotų užuolaidų ir audinių atraižų siuvami daugkartiniai produktų svėrimo maišeliai, o 2024 m. savivaldybėje nebuvo į paviršinius vandenis išleistų nevalytų ar nepakankamai išvalytų nuotekų. Šie rezultatai rodo ne pavienį proveržį, o kompleksinę pažangą. Būdamas vidutinio dydžio miestas, Alytus įrodė, kad nuoseklus planavimas ir įgyvendinimas leidžia pasivyti ir net pranokti didžiuosius šalies centrus.

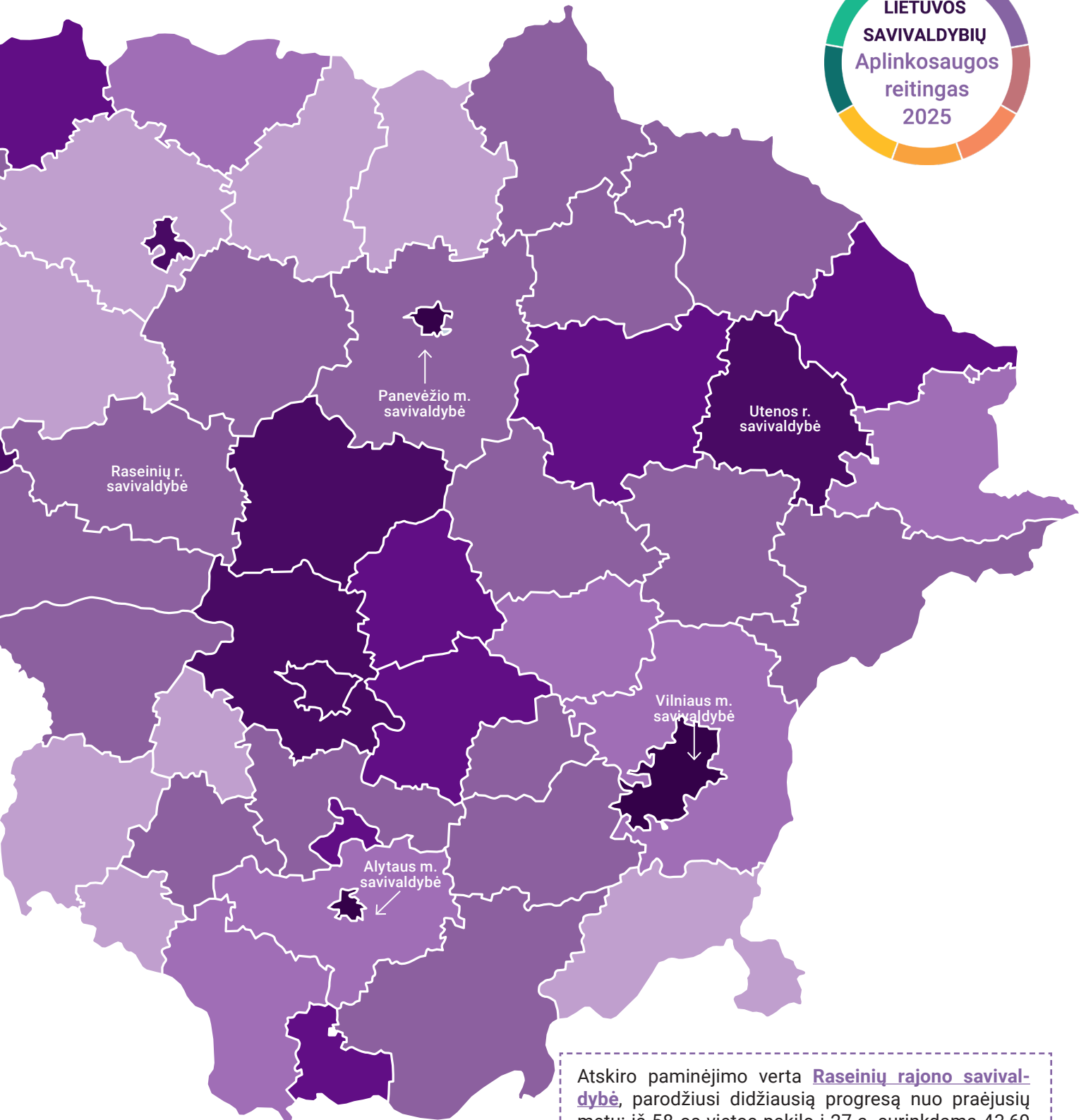

II. PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖ – 66,64

Praėjusių metų reitingo nugalėtoja šiemet užėmė 2 vietą, surinkdama 66,64 balo iš 100. Panevėžys išsiskyrė atliekų ir žiediško, vandens kokybės bei aplinkosauginio sąmoningumo srityse. Savivaldybėje nuosekliai organizuojamas atskiras maisto ir tekstilės atliekų surinkimas, o tarybos sprendimu renginių prekyboje draudžiama naudoti vienkartinius plastikinius gaminius. Panevėžio miesto kūrybiškumo centre „Pragiedruliai“ kartą per mėnesį rengiamos drabužių mainytuvės ir paskaitos apie tvarią madą. Mieste dviračių takai sudaro apie 25 proc. viso kelių tinklo, o tai prisideda prie darnaus judumo tikslų. Be to, savivaldybė aktyviai remia žaliąsias visuomenines iniciatyvas ir sistemingai įtraukia bendruomenes į atliekų tvarkymo bei teritorijų planavimo procesus.

III. VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖ – 66,42

Praėjusiais metais antrą vietą užėmusi Vilniaus miesto savivaldybė šiemet tapo trečia, nuo Panevėžio atsilikusi vos keliais dešimtosiomis balo (surinkta 66,42 iš 100). Vilnius lyderiauja aplinkos kokybės, prevencijos ir komforto, vandens kokybės bei biologinės įvairovės temose. Miestas surinko aukštus balus visose teminėse grupėse; žemiausia pozicija fiksuota energetikos temoje (37 vieta).

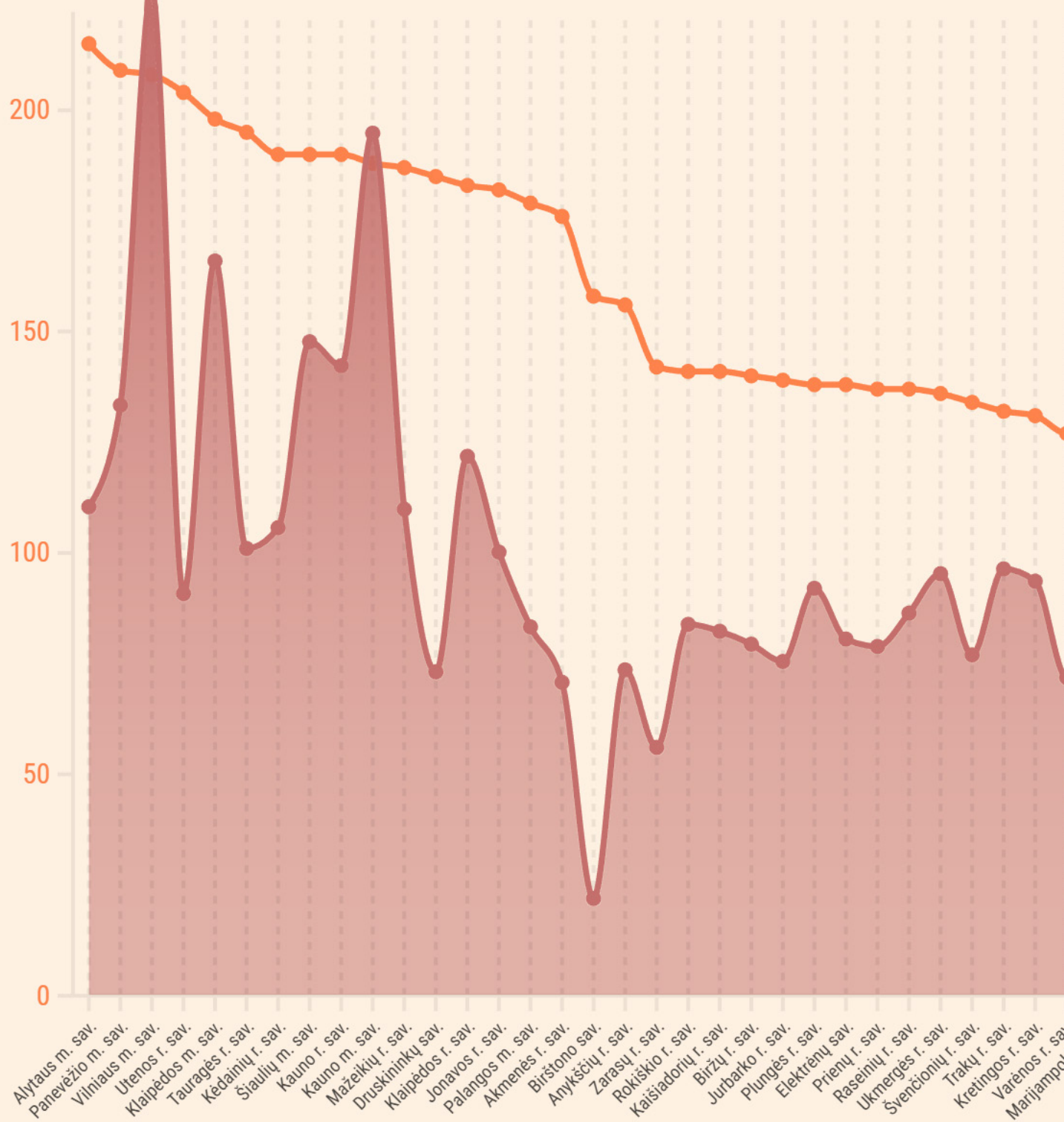

Sostinėje įgyvendinti stambūs paviršinių nuotekų kaupimo sprendiniai, o geriamojo vandens tiekimas pasižymi efektyvumu (prarandama apie 14 proc. vandens). Vilnius yra viena iš nedaugelio savivaldybių, patvirtinusių miesto pievų šienavimo pagal žydėjimo ciklus taisyklės – šis režimas palaiko biologinę įvairovę ir padeda vėsinti miestą karščio bangų metu. Taip pat Vilnius pirmasis Lietuvoje pradėjo taikyti Žalumo indeksą naujų statybos projektų vertinime.

Atskiro paminėjimo verta **Raseinių rajono savivaldybė**, parodžiusi didžiausią progresą nuo praėjusių metų: iš 58-os vietos pakilo į 27-ą, surinkdama 43,69 balo iš 100. Itin gerai įvertinta biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio grupėje – 6 vieta ir 19,16 balo. Savivaldybė nuosekliai rūpinasi želdynais ir investuoja į invazinių rūšių naikinimą, stiprina atliekų prevenciją ir rūšiavimą, o darželiuose diegia ekologiško maisto praktiką. Vandens srityje užtikrinama gera kokybė – didžioji dalis į paviršinius vandenius išleidžiamų nuotekų yra tinkamai išvalomos, o geriamojo vandens nuostoliai tinkle išlieka maži. Proveržis rodo ne pavienius sprendimus, o sistemingą priemonių paketą, duodantį apčiuopiamą rezultatą.

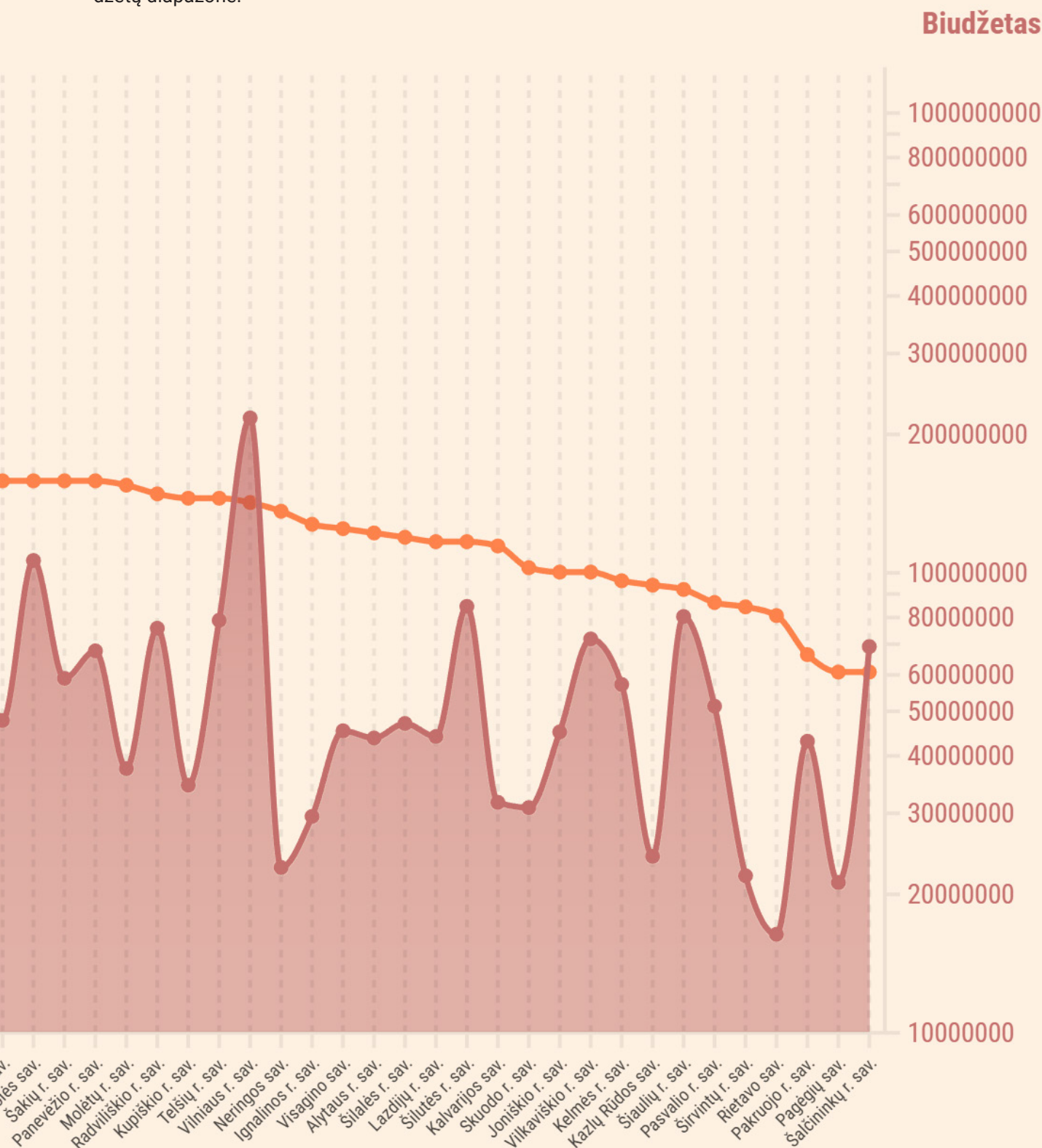
REITINGO REZULTATŲ Palyginimas

Rezultatas

Grafike savivaldybės pateiktos pagal biudžeto dydį ir šių metų reitingo rezultatą. Matyti, kad nors didesni biudžetai kartais sutampa su aukštesniais rezultatais, ryšys nėra tiesioginis: esant panašioms biudžetams pasiekiami labai skirtingi rezultatai, o vidutinio dydžio biudžetų savivaldybės neretai lenkia didžiausias. Taip pat akivaizdžios išsišokančios reikšmės visame biudžetų diapazone.

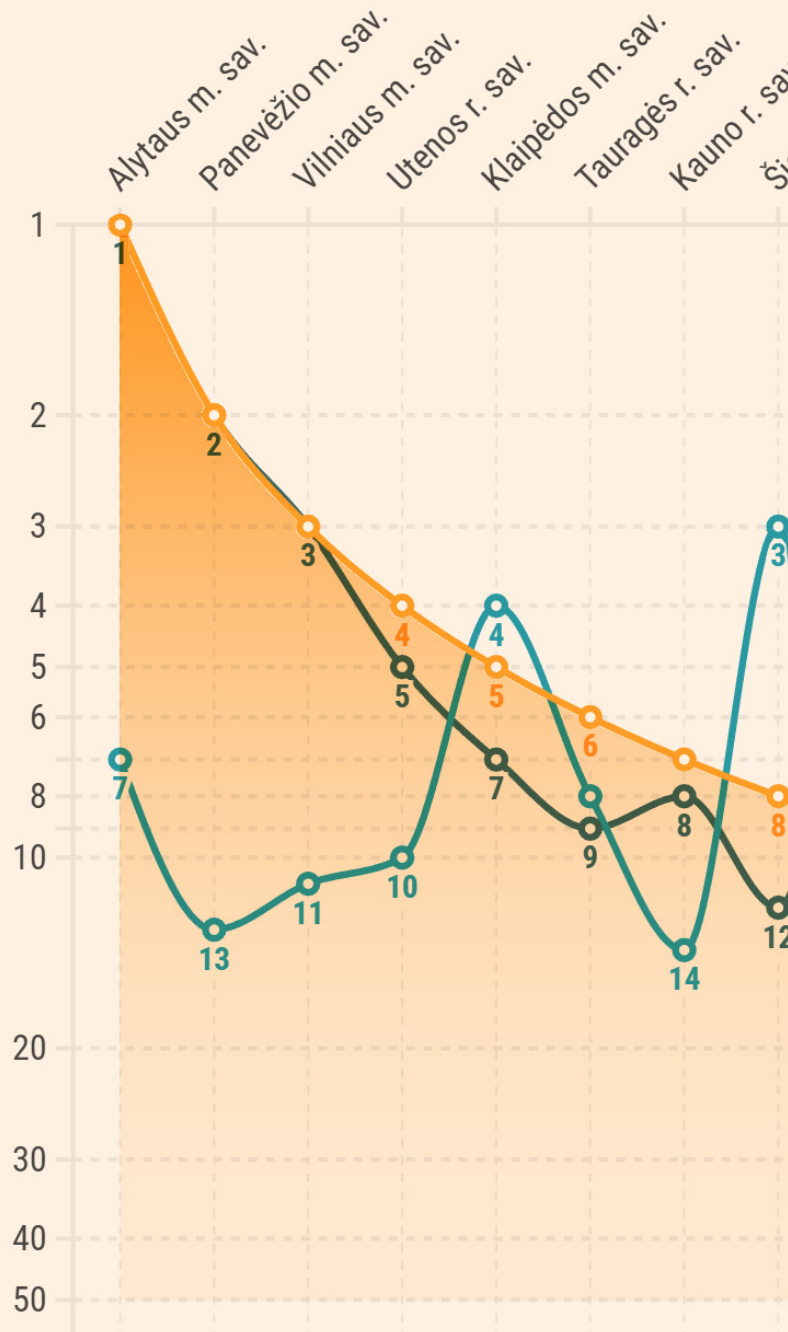
Galima daryti išvadą, kad reitingo rezultatą lemia ne vien lėšų apimtis, bet ir jų panaudojimo kokybė – duomenimis grįstas planavimas, prioritetų aiškumas, institucinis nuoseklumas ir bendruomenių įsitraukimas.

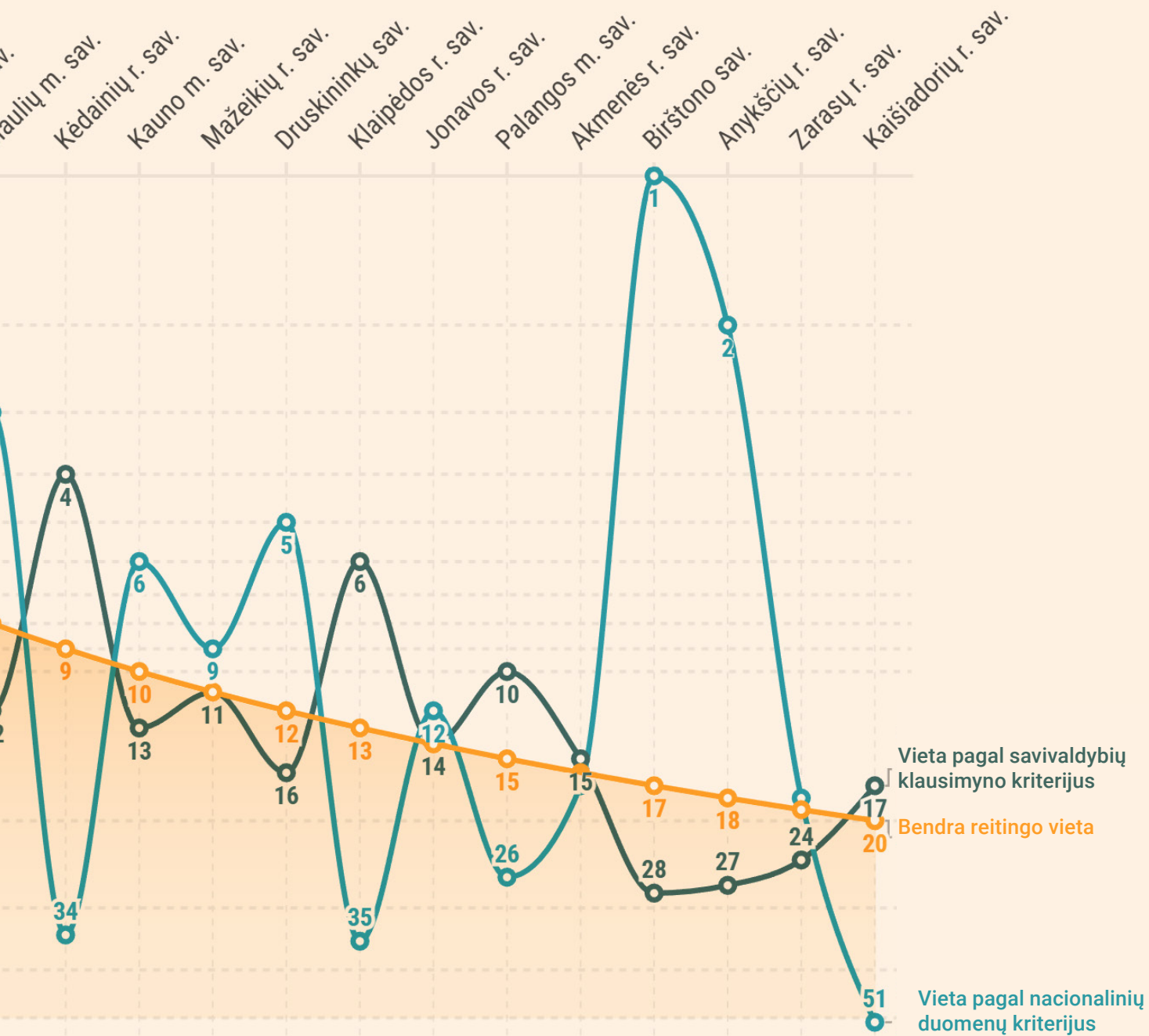
REITINGO REZULTATŲ PALYGINIMAS

Grafike lyginamos 20 geriausiai pasirodžiusių savivaldybių pozicijos pagal du skirtingus šaltinius – nacionalinius (objektyvius) rodiklius ir savivaldybių klausimyno kriterijus – bei jų integruota bendra vieta. Matyti, kad aukščiausias bendras reitingas dažniausiai sutampa su subalansuotais rezultatais abiejuose šaltiniuose.

Ryškūs atotrūkiai tarp kreivių išryškina tobulinimo kryptis. Kai savivaldybė turi gerus nacionalinius rodiklius, bet silpnesnį klausimyno vertinimą, verta stiprinti veiklų dokumentavimą, atskaitomybę ir įsivertinimą. Kai priešingai – procesai ir planai vertinami aukštai, o nacionaliniai rezultatai atsilieka – prioritetu tampa priemonių įgyvendinimo sparta, mastas ir efektyvumas.

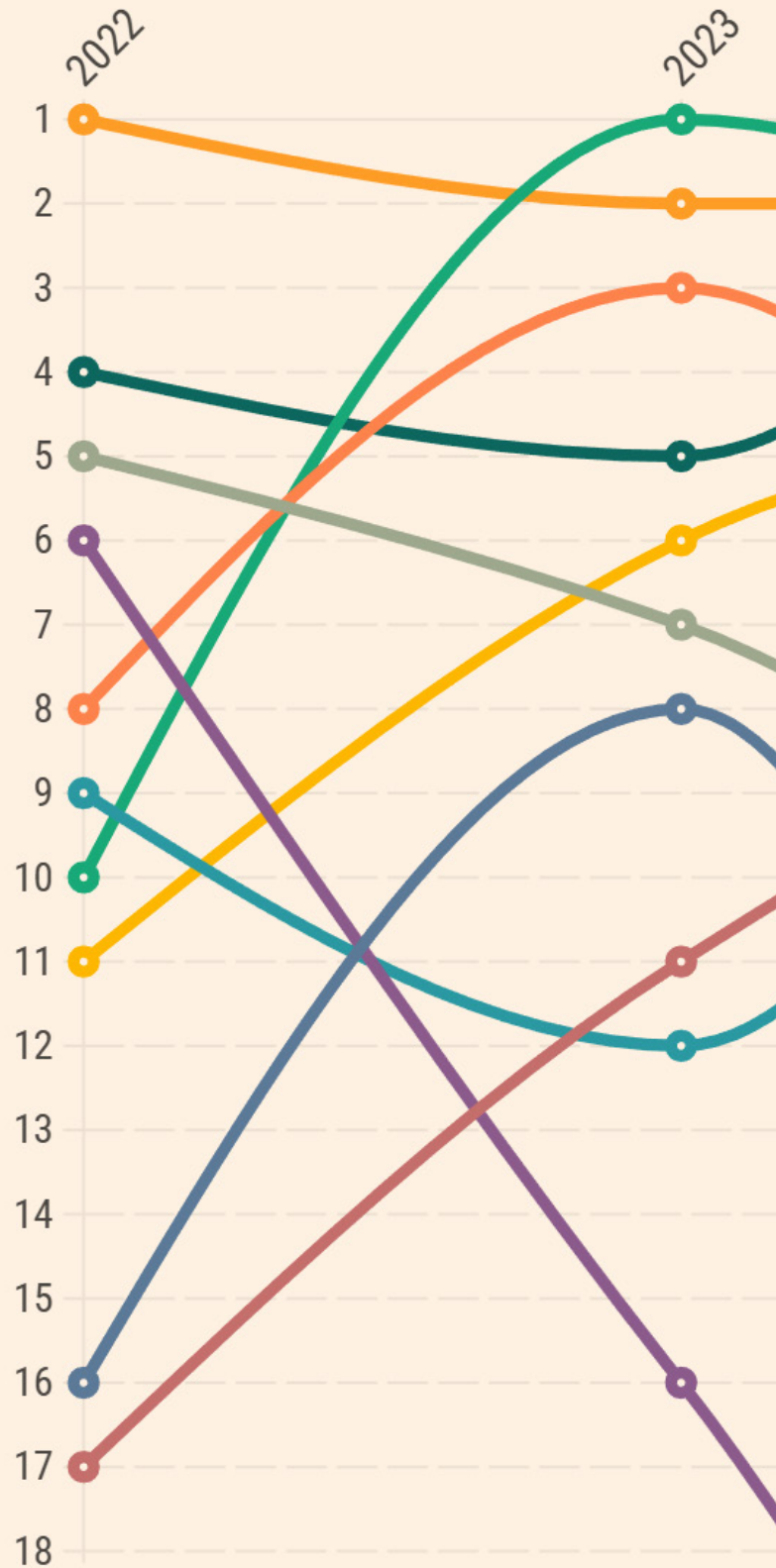
20 aukščiausių balus pelnusių savivaldybių 2025 metų reitinge. Diagramos autoriai: BLUMA.

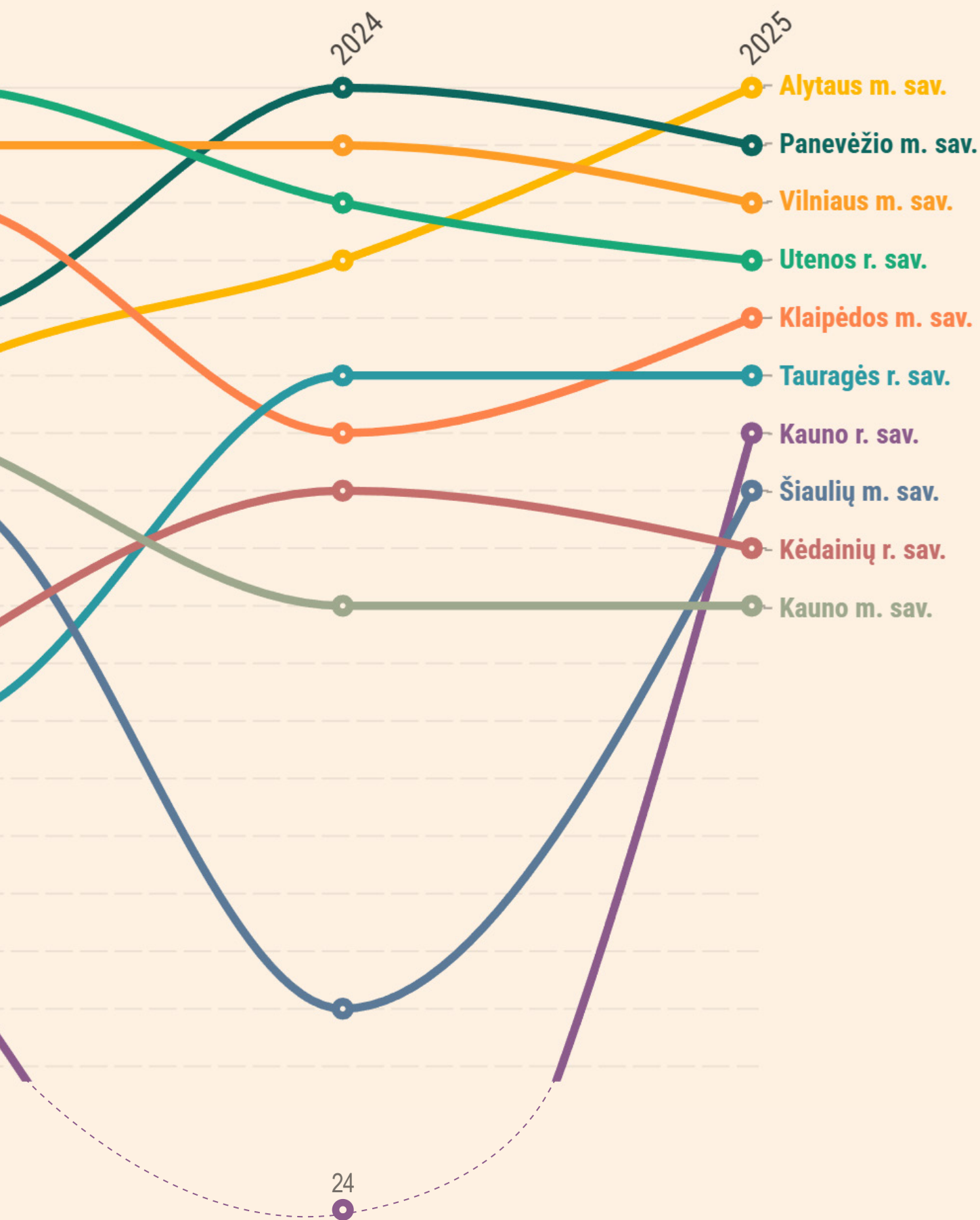
REITINGO REZULTATŲ PALYGINIMAS

Šis grafikas rodo 10 geriausiai pasirodžiusių savivaldybių vietų pokytį 2022–2025 m. Matyti keli aiškūs naratyvai. Alytus nuosekliai kilo iš 11 vietos (2022) į 1 vietą (2025) ir tapo metų lyderiu. Panevėžys visą laikotarpį išlaikė top-2 (1–2 vietas), o Vilnius stabiliai liko top-3 (2022 m. – 1-as, 2023–2024 m. – 2-as, 2025 m. – 3-ias). Utena 2023 m. buvo 1-a, vėliau stabilizavosi 4-oje. Klaipėda nuosekliai gerino poziciją iki 5-os, Tauragė sugrįžo į dešimtuką ir 2025 m. užėmė 6-ą.

Išryškėja ir ryškesni svyravimai. Kauno rajono kreivė parodo didžiausią sugrįžimą: nuo 16–18 vietų 2023–2024 m. į 7 vietą 2025 m. Kėdainiai išlaikė vietą dešimtuose (2025 m. – 10-a), Šiauliai laikosi 9–10 pozicijose, o Kauno miestas po kritimo iki 17 2024 m. 2025-aisiais pakilo iki 11-os – vos už dešimtuko ribos.

Istorinis (2022 - 2025 m.) 10 aukščiausių balus reitinge pelniusių savivaldybių palyginimas. Diagramos autoriai: BLUMA.

PADĖKA

Dėkojame visoms 60 Lietuvos savivaldybių, savo pateiktais duomenimis prisidėjusioms prie šio reitingo formavimo.

Dėkojame specialistams ir įstai-goms, kurios prisidėjo prie nacionalinių duomenų rinkimo ir komandos konsultavimo viso proceso metu:

- LR Susisiekimo ministerija
- Aplinkos apsaugos agentūra (AAA)
- Aplinkos projektų valdymo agentūra (APVA)
- Lietuvos energetikos agentūra (LEA)
- Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrai
- Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija
- Valstybinė energetikos reguliavimo tarnyba (VERT)

Dėkojame ekspertų komisijos nariams, kurie teikė savo ekspertines įžvalgas ir pasiūlymus reitingo tobulinimui:

Aušra Jablonskienė
Justina Kaluinaitė
Agnė Kazlauskienė
doc. dr. Justas Kažys
Gabriela Kuštan
dr. Ieva Misiūnė
Orinta Omelytė
Mindaugas Pakalnis
doc. dr. Aušra Zigmontienė

REITINGO SUDARYTOJAI:

MB Bluma Collective
www.bluma.lt

Gintarė Kapočiūtė
Ignas Kazlauskas
Gaudrė Znutaitė

REITINGO PROJEKTO VADOVAI:

Aplinkos ministerija
www.am.lrv.lt

Karolis Kinčius
Paulius Serapinas

 Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

BLUMA

© Lietuvos savivaldybių aplinkosaugos reitingas

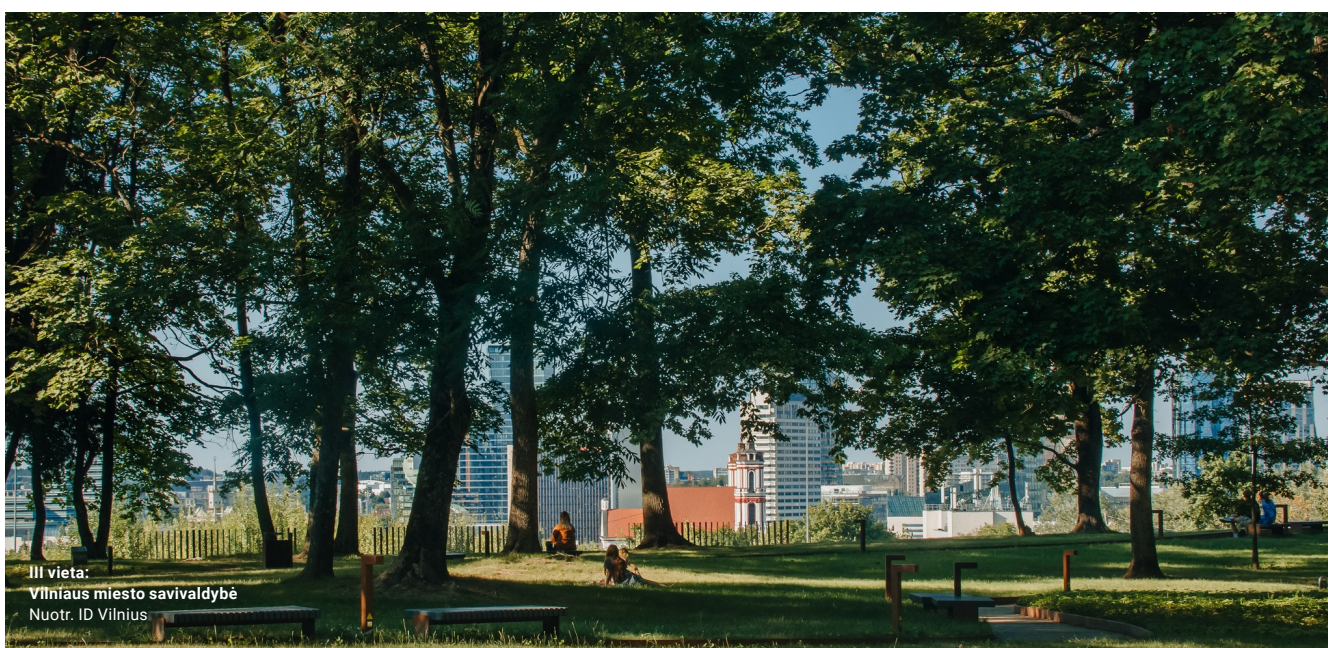
Publikuota 2025

I vieta:
Alytaus miesto savivaldybė
Nuotr. Alytaus turizmo informacijos centras

II vieta:
Panevėžio miesto savivaldybė
Nuotr. Aistė Rakauskaitė

III vieta:
Vilniaus miesto savivaldybė
Nuotr. ID Vilnius

 Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

**LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ
APLINKOSAUGOS REITINGAS**

2025